

काठेखोला गाउँपालिका

गाउँसभाको उन्नाइसौं अधिवेशन

नीति तथा कार्यक्रम २०८३

मिति २०८३ आषाढ १० गते

उपस्थित गाउँसभा सदस्य ज्युहरु ।

काठेखोला गाउँपालिकाको गाउँसभाको १९ औं अधिवेशनमा बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित अनुभव गरेको छु ।

वीरतापूर्ण नेपाली इतिहासका विभिन्न कालखण्डमा निरङ्कुश र तानाशाही शासन व्यवस्था विरुद्ध भएका क्रान्ति तथा लोकतान्त्रिक तथा पछिल्लो समयमा भएको जेनजी आन्दोलनमा आफ्नो अमूल्य जीवन आहुति गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै लोकतान्त्रिक जनआन्दोलन र जेनजी आन्दोलनका घाईतेहरु प्रति पनि उत्तिकै सम्मान व्यक्त गर्दछु । देशको युगान्तकारी परिवर्तनका लागि विभिन्न समय र कालखण्डमा भएका राष्ट्रियता, लोकतन्त्र, गणतन्त्र र जनजिविकाको आन्दोलनमा अगुवाई एवम समाहित हुनुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको त्याग, समर्पण र योगदानको पनि उच्च सम्मान सहित कदर गर्दछु ।

हामी र हाम्रा नागरिकहरुलाई आफ्नो गर्विलो इतिहास, स्वाभिमान, संघर्ष, बलिदान र उपलब्धीहरुप्रति गौरव बोध गराउन, नागरिकहरुमा स्थानीय सरकारप्रति आशा, भरोसा र विश्वास पैदा गर्न र आर्थिक गतिशिलता बढाउँदै सभ्य, सुसंस्कृत, भ्रष्टाचारमुक्त र रुपान्तरित एवम विकसित समाज निर्माण गर्न काठेखोला गाउँपालिका प्रतिबद्ध छ ।

काठेखोला गाउँपालिकालाई समृद्धियुक्त गाउँपालिकाको रुपमा स्थापित गर्न म लगायत सम्पूर्ण कार्यपालिका र सिंगो गाउँसभा सदा प्रतिबद्ध छ । गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र रही मौलिक हक र कर्तव्य सम्बन्धी संवैधानिक ब्यवस्थाको कार्यन्वयन गर्न काठेखोला गाउँपालिका सदा प्रतिबद्ध छ । काठेखोला गाउँपालिका जनभावना, जनआकांक्षा र आवश्यकताको आधारमा नागरिकको जीवनस्तरमा ब्यापक सुधार ल्याउन, विकास, परिवर्तन र समृद्धिको अपेक्षा पुरा गर्न दृढ संकल्पका साथ अगाडि बढिरहेको छ । प्राकृतिक सुन्दरता सहितको भौगोलिक विविधता, बहुजातिय, बहुधार्मिक र बहुसांस्कृतिक विशेषतायुक्त यस काठेखोला गाउँपालिकालाई सद्भाव र सहअस्तित्वमा आधारित एकताबद्ध, सभ्य र सुसंस्कृत समाज निर्माण गर्दै नमुना गाउँपालिकाको रुपमा विकास गर्ने पहिलो र मुख्य संकल्पका साथ पहिचान युक्त विकास, परिवर्तन र समृद्धि सहितको काठेखोला गाउँपालिका निर्माण गर्न सदा प्रतिबद्ध छ । काठेखोलाबासी जनताको चाहाना, विकास प्रतिको मोह र परिवर्तन प्रतिको आकांक्षालाई पुरा गर्न अनि जनताको सेवा प्रवाहमा सहजता र सरलता प्रदान गर्न काठेखोला गाउँपालिका हरपल प्रयासरत छ । जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा स्थापित हरेक नागरिकहरुको घरदैलोमा पुगेर सेवा प्रवाह गर्ने आधारस्तम्भको रुपमा रहेको स्थानीय सरकारलाई अझ बलियो, जनमैत्री र प्रभावकारी

सेवा प्रवाह गर्न हामी सदा प्रतिबद्ध छौं । हामीले यो गाउँसभामा प्रस्तुत गर्ने हाम्रा नीति, कार्यक्रम तथा बजेट जनतालाई कसरी अधिकार सम्पन्न गराउन सकिन्छ, जनतालाई कसरी आर्थिक समृद्धितिर उन्मुख गराउन सकिन्छ, हाम्रा विकासले जनतालाई कसरी सहजता प्रदान गर्न सकिन्छ अनि कसरी सामाजिक परिवर्तन र रूपान्तरणको दिशामा डोर्याउन सकिन्छ त्यस्तातिर केन्द्रित गरिएको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बिचको सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वयलाई अवलम्बन गर्दै जनसहभागीता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरि जनतालाई सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रवाह गरि यतिवेला सिंहदरबार गाउँमा आएको जनतालाई आभाष दिलाउनु पर्ने अवसर, दायित्व र चुनौति हामी माझ आएको छ ।

बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाई महत्वपूर्ण सल्लाह सुझाव दिनुहुने काठेखोला स्थित सम्पूर्ण सम्पूर्ण आमावुवा दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा हार्दिक आभार एवम कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

नागरिकहरुको सबैभन्दा नजिकको सरकारका रूपमा स्थापित स्थानीय सरकारको सरकार प्रमुखको हैसियतमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहदा काठेखोला वासीहरुको अनुहारमा खुशी, समग्र विकास, परिवर्तन र समृद्धिको झलक दिने गरि हाम्रा हरेक नागरिकहरुको उत्कट चाहनालाई सम्बोधन गर्ने दृढ संकल्प गर्दछु । हाम्रो र यहाँका नागरिकहरुको सुशासन प्रतिको चासो, छिटो छरितो र गुणस्तरिय सेवा प्रवाह, जनउत्तरदायी जनप्रतिनिधि र जिम्मेवारी बोधले युक्त राष्ट्रसेवकहरुको सामुहिक बुझाइ र जनता प्रतिको सुझबुझपूर्ण दायित्व बोधले हामीलाई समृद्ध र विकसित गाउँपालिका निर्माणको अभिभारा पुरा हुनेछ भन्ने विश्वास गरेको छु ।

नेपालको संविधान २०७२ ले परिकल्पना गरेको तीन तहको सरकार मध्ये जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारका रूपमा रहेको स्थानिय सरकारको दोश्रो कार्यकालमा हामी रहेका छौं । मिति २०७९ वैशाख ३० गते सम्पन्न भएको दोश्रो स्थानिय तहको निर्वाचन मार्फत जनताको भारी जनादेशले हामीलाई यो पालिकाको समृद्धि र विकासको जिम्मेवारी प्राप्त भएको छ । सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने हाम्रो संकल्प समस्त गाउँपालिका बासीको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनको क्रममा हाम्रा मतदाता एवम आम नागरिकहरु प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिज्ञाहरु पुरा गर्ने दिशामा हामीले आ.व.२०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं । यसका लागि दिगो विकासको राष्ट्रिय लक्षहरुको स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पुर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय श्रोत र साधनको पहिचान एवम परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दिगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत समृद्ध गाउँपालिका र सुखी जनताको लक्ष्य हासिल गर्न सार्वजनिक, निजीक्षेत्र र

समुदायको साझेदारी विकास गरि हाम्रो गाउँपालिकालाई उत्कृष्ट गन्तव्यको रूपमा स्थापित गर्दै हरेक क्षेत्रमा पहिचान कायम गर्ने यस नीति तथा कार्यक्रमले मुख्य लक्ष्य लिइएको छ ।

गाउँपालिकाको न्युन आन्तरिक श्रोत, संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त हुने सिमित बजेट र असिमित जनआकांक्षाको विचमा हामीले आठ वटा गाउँसभाहरू सम्पन्न गरि नवौँ गाउँसभा अधिवेशनको क्रममा छौं। यो सभाको अधिवेशन बजेटको सवालमा सम्भवतः हाम्रो कार्यकालको अन्तिम अधिवेशन हो। त्यसैले यो गाउँसभाको अधिवेशनलाई मैले केही फरक ढंगले लिएको छु। विगत वर्षहरूको गम्भिर समिक्षा र आगामी दिनको परिणाममुखी योजना निर्माण गर्ने महत्वपूर्ण सभाको रूपमा लिएको छु। हिजो जनताका विचमा गरेका हाम्रा प्रतिवद्धताहरू हामीले के कति पुरा गर्न सक्यौं? के कति सुरुवात गरेका छौं? नागरिकहरूको सेवा प्रवाहमा कति सहजता ल्याउन सक्यौं? हामीले परिकल्पना गरेको समृद्ध काठेखोला निर्माणको प्रक्रिया कसरी अगाडी बढिरहेको छ, साँच्चिकै हामी गम्भिर भएर यस सभामा समिक्षा गर्नु पर्दछ। हामीले हिजो निर्वाचनको बेला जनतालाई बाँड्दै हिडेका घोषणापत्रका प्रत्येक पाना—पाना र बुँदा बुँदा केलाएर घनिभुत छलफल गर्नुपर्दछ। जनताले हामीलाई प्रश्न गरिरहेका छन्। जसरी हिजो हामीलाई विश्वास गरेर हामी माथी भरोसा राखेर आफ्नो अमूल्य मत दिनुभयो अब एक एक गरेर उत्तर दिन पनि सक्नुपर्दछ। साँच्चिकै गाउँसभाको १९ औँ अधिवेशन त्यस दिशातर्फ केन्द्रित हुनुपर्दछ। नागरिकको प्रश्नहरूको हरेक उत्तर खोजिनुपर्दछ। हामीले पुरा गरेका प्रतिवद्धताहरू, थालनी गरेका योजनाहरू बुझाउँदै जनताका विचमा गरिएका प्रतिवद्धताहरू पुरा गर्न अबको बाँकी अवधि भरपुर उपयोग गरिनु पर्दछ र प्रतिवद्धतामुखी योजनाहरू परिणामुखी बनाउन हामी सबै जनप्रतिनिधिहरू प्रतिवद्ध भएर लाग्नुपर्दछ।

देशको संघिय संरचना अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि हामी तीन तहको सरकार सञ्चालनको नविनतम अभ्यासमा अभ्यासरत छौं। हामी सबैको चाहना र आवश्यकताले सिंहदरवारको अधिकार नागरिकको घरदैलोमा पुर्याउने महत्वकाँक्षी सोचका साथ स्थानीय सरकारको स्थापना भएको हो। जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित रहदै नागरिकहरूको घरदैलोमा सेवा प्रदान गर्ने आधार स्तम्भको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारले स्थापनाको यति छोटो अवधिमै संघियताको सवलिकरण, लोकतन्त्रको सुदृढीकरण, जनअपेक्षित विकास, परिवर्तन प्रतिको संवोधन र संविधान प्रदत्त जिम्मेबारी र भुमिका निर्वाह गर्ने सवालमा महत्वपूर्ण भूमिका राख्दै आएको छ। निकै लामो समयसम्म स्थानीय जनप्रतिनिधि विहिन अवस्था भोगेका आम नागरिकहरू यतिवेला आफ्नै घरछेउको स्थानीय सरकार मार्फत थप अधिकार सहितको सेवा लिन पाउनु साँच्चिकै सुखद पक्ष हो। विकासमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको प्रत्यक्ष उपस्थिति देखिनुका साथै टोल, छिमेक र गाउँ समाजको विकासमा अगुवाई, सहजिकरण र व्यवस्थापनमा नागरिकहरूको प्रत्यक्ष संलग्नता रहनु अर्को सुखद पक्ष हो ।

जसका कारण गाउँमा विस्तारै विकास र परिवर्तनको रूपहरू एक पछि अर्को गर्दै क्रमशः देखिन थालेका छन्। सुशासन र नागरिकहरूका दैनिक जनजीवनका कामहरू सहज र सजिलो बन्दै गहिरहेका छन्। जनप्रतिनिधिहरूको नेतृत्व र नागरिकहरूको साथ सहयोगका कारण स्थानीय सरकार अझ बलियो, मजबुत र शक्तिशाली बन्दै गहिरहेको छ। स्थानीय सरकारको अधिकार कटौती गरिनु हुँदैन, थप अधिकार सम्पन्न गरिनु पर्दछ, नागरिक स्तरबाट यस्तै यस्तै कुराहरू सुनिनु हामी सबैको लागि अर्को सुखद पक्ष हो ।

सम्मानित सभाका सदस्यज्युहरू

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिईएको आधार, सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित लक्ष्य प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाको आधारहरू -

- नेपालको संविधान, २०७२
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८
- राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४
- विपद जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन ऐन २०७४
- संघ र प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, नियम, कानून तथा मापदण्डहरू
- संघ, प्रदेश र गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना, दिगो विकासका लक्ष्यहरू र विकासका अन्तर सम्बन्धित विषयहरू
- गाउँपालिकामा निर्माण भएका विभिन्न ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिहरू,
- संघिय र प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम र बजेट
- नेपाल सरकारको १६ औँ आवधिक योजना र दिगो विकासका लक्ष्य २०३० को मार्चचित्र
- स्थानीय सरोकारवालाहरूको सल्लाह सुझाव ।
- नेपाल सरकारको शासकीय सुधार सम्बन्धी कार्यसूची ।

सोच

“कृषि, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधार, समृद्ध काठेखोला निर्माणको आधार”

लक्ष्य

स्थानीय स्रोत साधनको उच्चतम परिचालन र न्यायोचित वितरणद्वारा नागरिकहरूको आर्थिक, सामाजिक स्तरमा बृद्धि गर्दै समृद्ध, समतामूलक र सुशासनयुक्त काठेखोला गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

उद्देश्य -

- शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन एवं भौतिक पूर्वाधारको विकास र विस्तार गरि गाउँपालिकालाई आर्थिक समृद्धितर्फ उन्मुख गर्ने ।
- कृषि तथा पशुपालनलाई थप आधुनिक र व्यवसायिक बनाउने ।
- पत्येक घर परिवारलाई उत्पादन र रोजगारसंग जोड्ने ।
- कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रलाई व्यवसायीक र आधुनिक प्रविधिमा रुपान्तरण गरि नागरिकको जिवनस्तरमा सुधार गर्नुको साथै कृषि सहकारीलाई प्रवर्धन गर्ने ।
- स्थानीय उत्पादन बृद्धि गरी आयात प्रतिस्थापन गर्ने ।
- गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र सामाजिक सुरक्षा सेवामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सुशासन, पारदर्शिता र प्रवधिमैत्री सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्ने ।
- उपलब्ध स्रोत साधन र अवसरको न्यायोचित वितरण मार्फत स्वाधिन र समाजवाद उन्मुख ग्रामीण अर्थतन्त्रको निर्माण गर्ने ।
- युवाहरूलाई गाउँघरमै रोजगार र उद्यममा आवद्ध गर्ने ।
- महिला, दलित, जनजाति, बिपन्न, उपेक्षित र गरिवीको रेखामुनी रहेका गाउँपालिकाका नागरिकहरूलाई सामाजिक र आर्थिक समानता कायम गर्ने ।
- विपद जोखिम न्युनिकरण, उद्धार राहत एवम वन बातावरण र जलाधार संरक्षण गर्ने ।

अपेक्षित उपलब्धिहरू -

आ.व.२०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको सफल कार्यान्वयनबाट काठेखोला गाउँपालिकाको समग्र विकासमा नयाँ आयाम थपिनेछ । आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा थप गतिशिल हुनेछ । पारस्परिक सम्मान र अवसरसहित सामाजिक न्याय कायम हुनेछ, “कृषि, पर्यटन, शिक्षा र पूर्वाधार, समृद्ध काठेखोला निर्माणको आधार” भन्ने गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच पूरा गर्न योगदान पुग्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्युहरू,

नेपालको संविधान २०७२ मा स्थानीय शासन सम्बन्धी उल्लेख भएको नीतिगत ब्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा

दिग्दर्शन २०७८, सोहौं आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रिया र यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

नेपाल सरकारको सोहौं आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र र गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याइएका कानुनी प्रावधान समेतलाई ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएको छ। जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षयुण राख्दै शासकीय प्रबन्धमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गरिने छ।

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण लाई अघावधिक रूपमा अध्ययन गरी छरितो एवं चुस्त संगठनसंरचना मार्फत प्रशासनिक तथा चालुखर्चलाई मितव्ययी बनाइनेछ। यसबाट सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तथा विकेन्द्रित तुल्याउदै पूँजीगत खर्च बढाउने नीति लिइएको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान एवं वित्तिय हस्तान्तरणको उच्चतम र प्रभावकारी परिचालन एवं उपयोग गर्दै वित्तिय आत्मनिर्भरता कायम गर्न प्रयत्न गरिने छ ।

काठेखोला गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समृद्ध, समावेशी, स्वच्छ, सुरक्षित, स्वावलम्बी र सुशासित समुदाय निर्माण गर्ने उद्देश्य लिएको छ। जनताको मौलिक अधिकार र प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नका लागि जनसहभागीताका माध्यमबाट पारदर्शिता र जवाफदेहितालाई विशेष जोड दिइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्युहरू,

हरेक नागरिकहरूको चाहना आर्थिक रूपमा सवल, सक्षम र समृद्ध बन्नुमा नै केन्द्रित हुन्छ। स्थानिय सरकार जनताको सवैभन्दा नजिकको सरकार भएकाले पनि यो सरकार नागरिकहरूको आर्थिक विकासको साझेदार बनोस भन्ने मनोकांक्षा हुनु स्वभाविक नै हो। यस गाउँपालिकाको सर्वाङ्गिक विकासका लागि आर्थिक गतिविधिमा सहजता ल्याउन राज्यले ठोस रणनीतिको अखितयार गर्नुपर्ने देखिन्छ। देशको राज्यकोष संचितिमा कमि आउनु, वित्तिय क्षेत्रमा तरलता अभाव भै लगानी गर्न नसक्ने अवस्था आउदा मुलत काठेखोला गाउँपालिकाले आफ्ना नागरिकहरूको आर्थिक विकासमा टेवा पुर्याउनु हाम्रो मुख्य कर्तव्य हो। विपन्न, बेसाहारा, महिला, दलित, जनजाति, अपांगाता भएका व्यक्तिहरूको ज्ञान, सीप र क्षमतामा बृद्धि गरि शसक्तिकरण संगै आर्थिक उपार्जन सहित उनिहरूको जीवनस्तरमा व्यापक परिवर्तन ल्याउन यो नीति तथा कार्यक्रमले प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्नेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

गाउँसभा सदस्यज्युहरु-

अव म आ.व.२०८३/०८४ को विभिन्न विषयगत एवम क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्दछु ।

१) आर्थिक विकास तर्फ-

कृषि तथा पशुपालन-

यहाँको समग्र भौगोलिक अवस्थालाई नियालेर हेर्दा कृषि, पशुपालन तथा पर्यटन विकासलाई महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा लिन सकिन्छ। कृषि तथा पशु पालनलाई आफ्नो मुख्य पेशाको रूपमा लिएका यहाँका नागरिकहरु कृषि क्षेत्रमा निर्भर छन् र कृषि क्षेत्रबाटै आफ्नो भविष्य खोजिरहेका छन्। समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको पहिलो र महत्वपूर्ण आधार नै कृषि क्षेत्रको विकास हो। कृषि क्षेत्रलाई अझै थप व्यवस्थित र बढि भन्दा बढि उत्पादनमुखी र व्यवसायिक बनाउनु हामी सबैको कर्तव्य हो। परम्परागत खेति प्रणाली देखि यसको स्तरिकरण, व्यवसायीकरण र उद्योग स्थापना सम्मको लक्ष्य तय गर्नुपर्ने आवश्यकता मैले महसुस गरेको छु। कृषि क्षेत्र निर्वाहमुखी मात्र हुनु र यसमा संलग्न कृषकहरुको उत्पादकत्व निकै कम रहदा यस क्षेत्रबाट श्रमशक्तिको पलायन बढ्दो छ। यसलाई रोक्न सक्नु हामी सबैको निकै चुनौतिको विषय हो। यी चुनौतिहरुलाई सामना गर्न कृषिमा आधुनिकता र लोकप्रियता बढाउने नीति लिई कार्यन्वयनमा जोड दिईने छ। यसका लागि तपशिल वमोजिमको नीति अख्तियार गरिने छ।

- यस क्षेत्रका कृषक तथा उद्यमीहरुलाई आत्मनिर्भर, समृद्ध र जिविकोपार्जनमा सहयोग पुर्याउने हेतुले साझेदार संस्था र अंगेरी गैरा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहसंगको समन्वय र सहकार्यमा कृषकहरुले उत्पादन गरेका पशु तथा कृषिजन्य उत्पादनहरु संकलन गरी बजारीकरण गर्ने गरि काठेखोला गाउँपालिका, वडा नं. १ अक्षेते बजारमा काठेखोला संकलन केन्द्र को भवन निर्माण कार्य भइरहेको अवगत गराउदै यस बर्षको दशै तिहारसम्ममा सञ्चालन हुने गरी व्यवस्थापन गरिने छ । यस संकलन केन्द्र मार्फत सबै जाति बर्ग र समुदायले उत्पादन गरेको दुधको सामुहिक बजारीकरणमा समेत सहयोग पुग्ने मैले आशा लिएको छु ।
- कृषि तथा पशुपालनको क्षेत्रमा साझेदार संस्थाहरुको समन्वयमा कृषि तथा पशु उद्यमशिलता विकास परियोजना आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा सञ्चालन गरिने छ । यस परियोजना मार्फत कृषकहरुको आय आर्जन, उत्पादनमा बृद्धि, शसक्तिकरण र उद्यमशिलताको विकास समेत हुने मैले आशा लिएको छु ।

- कृषकहरूको कृषि बाली बस्तु तथा पशुपंक्षीको क्षति व्यवस्थापनका लागि निरजिवन विमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।
- काठेखोलामा बढी मात्रामा उत्पादन हुने सुन्तला, मह, आलु, कोदो, अदुवा र फापरलाई प्याकेजिङ तथा ब्रान्डिङ गरि काठेखोला संकलन केन्द्र मार्फत बिक्रि बितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।
- नागरिकहरूको पोषण र आयआर्जनलाई बढवा गर्न च्याउ खेति प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- कृषकहरूलाई उत्पादनमा आकर्षित गर्न यस वर्ष पालिका स्तरीय कृषि प्रदर्शन तथा कृषि मेलाको आयोजना गरिनेछ।
- विगत वर्षमा जस्तै यस वर्षपनि पशुपंक्षी सेवा शाखाबाट पशुपंक्षीको लागि निशुल्क रुपमा औषधी प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
- कृषकहरूको खेति तथा पशुपालन व्यवसायमा लाग्न समयको बचत गर्न फार्मलाई यान्त्रिकीकरण गरी आधुनिकीकरण गर्ने नीति लिइनेछ। साथै पशुपालनमा सुख्खा सिजनमा पोषिलो आहाराको अभाव भई उत्पादन र उत्पाकत्वमा परेको नकरात्मक प्रभाव कम गर्न यस वर्ष जै घाँस खेति कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- पशुपंक्षीको उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि स्थापना भएका पशुपंक्षी फार्महरूको स्तरोन्नति गर्नका लागि साझेदारीमा पशु चौपाय व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ, यसरी फार्मबाट उत्पादन भएका पशुजन्य उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि उत्पादनमा आधारित कार्यक्रमलाई काठेखोला गाउँपालिकाको गौरवको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ।
- काठेखोला गाउँपालिकालाई गाई भैसीको दुध उत्पादन हवको रुपमा विकास गरिएको छ। दुध उत्पादन गर्ने साना कृषकहरूलाई थप प्रोत्साहन गर्न दुधालु पशु ढुवानीलाई सहूलियत गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।
- दुग्ध उत्पादक समुह सहकारी संस्थाहरूलाई गुणस्तरीय उत्पादन उपभोक्ता सम्म पुराउनका लागि समुह सहकारीको यान्त्रिकीकरण गरि प्रवर्द्धन गरिने नीति लिइनेछ।
- बाँझो जमिन व्यवस्थापनका लागि बाँझो जमिन उपयोग कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ।
- कृषकहरूलाई व्यवसायिक बन्न उत्प्रेरित गर्दै नमुना कृषि फार्म स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- फलफूल र तरकारी खेतिको नर्सरी विस्तार व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।
- यस वर्ष रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ।
- कृषि खेतिमा लाग्ने रोग तथा किरा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

- संघीय सरकारद्वारा सञ्चालित पकेट विस्तार कार्यक्रम अन्तरगत वडा नं. ४ तंग्राममा मौरीपालन र वडा नं. ८ लेखानीमा तरकारी खेती पकेट कार्यक्रमलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिईएको छ।
- कृषकहरूको माग र आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी धान, मकै र गहुँको उन्नत बिउ बितरण गरिनेछ।
- कृषकहरूको उत्पादन वृद्धिका लागि मझौला तथा साना सिंचाइहरूको आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ।
- कृषकहरूलाई फलफूल व्यवसाय र तरकारी खेतिप्रति उत्प्रेरित गर्न फलफूल बगैचा पुर्नउत्थान तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- बाँदर व्यवस्थापनका लागि अन्तर जिल्ला अन्तर पालिकाहरूसंग समन्वय गरी विभिन्न प्रयोग, सिकाई र प्रविधिहरूको बारेमा जानकारी लिई सिकाई तथा अनुभवहरू प्रयोगमा ल्याइनेछ।
- वडा स्तरमा गठन भएका कृषि सञ्जाल एवम कृषि तथा पशु उपशाखा लाई थप व्यवस्थापन सहित प्रभावकारी र कृषिमैत्री ढंगले सञ्चालन गरिने छ।
- गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा संचालित दिवा खाजा कार्यक्रममा अनिवार्य स्थानिय उत्पादनसंग जोडेर बालबालिकाहरूलाई कृषि तथा पशु पालन तर्फ समेत आर्कषित गर्दै पोषिलो ताजा खाजाका लागि प्रोहोत्साहन गरिनेछ।

उद्योग तथा वाणिज्य

- मुलुकको आर्थिक विकासको इन्जिनको रूपमा रहेको उद्योग क्षेत्रको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन माथि नै नेपालको आर्थिक समृद्धि निर्भर रहेको छ। औद्योगिक क्षेत्रको विकास आर्थिक विकासको मेरुदण्ड हो। हाम्रा नागरिकहरूलाई उत्पादन, आयआर्जन र सीप विकासमा जोड्दै उद्यमशिलताको विकास गर्न विगत वर्षदेखि निकै प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन भएको अध्यक्षसंग सिप विकास कार्यक्रम लाई यस वर्ष पनि थप प्रभावकारीताका साथ सञ्चालन गरिने छ।
- नागरिकहरूलाई उद्यम तर्फ आकर्षण गर्न उद्यम विकास संग जोडी उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।
- उद्यमीहरूले उत्पादन गरेका नाड्लो, डालो, मकैको पोष्करबाट निर्माण हुने फूलजन्य सामग्रीहरू संकलन गरि अक्षेत्ते बजारमा सञ्चालन हुने संकलन केन्द्रबाट बिक्री वितरणको व्यवस्था मिलाईने छ।
- हाम्रा हरेक उत्पादनहरूलाई लघु तथा घरेलु उद्योगको रूपमा विकास गरि गाउँका उत्पादनहरूको संकलन, स्तरिकरण र ब्राण्डिङ गरि वजारीकरणको नीति लिइनेछ। यहाँ उत्पादन

हुने दुग्ध पदार्थ, मासुजन्य उत्पादन, सुन्तला र आलुको परिकारहरूलाई अझ थप व्यवस्थित गरि गाउँपालिकाकै पहिचानको रूपमा स्थापित गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। साथै तंग्राममा पालन गरिने लोपोन्मुखको अवस्थामा पुगेको कालो सुंगुरको उत्पादन तथा बजारिकरणमा विशेष ध्यान पुराइने छ।

- कृषि, दुग्धजन्य, मासुजन्य साना तथा मझौला उद्योग स्थापनाका लागि प्रोहोत्साहन गरिनेछ।
- बदलिदो बजार मागलाई ध्यान दिदै यस क्षेत्रका रैथाने बाँकोको सिन्की, सिस्नुको पाउडर, अल्लोको कपडा, लालीगुराँसको जुस, अदुवाको मिठाई -क्यान्डी), जुस, अचारलाई व्यवसायिक गर्दै गाउँपालिका भित्रका सबै वडाहरूमा कम्तिमा तीनवटा स्थानीय उत्पादनको ब्रान्डिङ, प्याकेजिङ र लेबलिङ गरी बजार व्यवस्थापन गरिने छ।
- यस क्षेत्रमा निकै प्रसिद्ध परंपरागत सीपमा आधारित नाड्लो, डालो, डोको, नाम्लो, बाँसको काइयो, काठको ठेकी, मान्द्रो लगायतका उत्पादन र सीपलाई अन्तरपुस्ता हस्तान्तरण तथा आधुनिकीकरण तर्फ विशेष जोड दिइनेछ।
- सबै किसिमका गरिवी निवारणका लागि संघिय सरकारको ससर्त अनुदानमा सञ्चालित गरिवी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम -मेडपा) लाई क्रमशः आन्तरिकिकरण गर्दै जाने नीति लिइने छ।

पर्यटन-

प्रकृति र संस्कृति मासेर होइन, संरक्षण गरेर नै पर्यटन विकास गर्नुपर्दछ। अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीक, बहुधार्मिक र सामाजिक विविधता एवं ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाले विश्व पर्यटन मानचित्रमा हाम्रो देश प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा सुपरिचित छ। पर्यटन व्यवसाय आफैमा आर्थिक विकासको प्रमुख आधार हो। समृद्ध र विकसित गाउँपालिकाको बलियो आधार पर्यटन विकास हो। यस व्यवसायको विविधिकरण र विस्तारद्वारा आम नागरिकको जीविकोपार्जन र रोजगारीका अवसरमा बृद्धि गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ। पर्यटन मात्र एउटा यस्तो क्षेत्र हो जसले विश्व बजारमा आफुलाई यति छिटो विस्तार गरेको छ।

काठेखोला गाउँपालिकाको पर्यटन मूलतः प्रकृति र संस्कृतिसंग आधारित छ। काठेखोला, घोडाबाँधे, बेलढुंगा, गाजाको धुरी, हलहले, साहुढुंगा, थाप्ले, तिनचुले शिवधुरी, झुलेनी, मोथे, कान्छो धौलागिरि, खोरताल, बसन्ताप, देउराली जस्ता सुन्दर पर्यटकिय ठाउँहरू प्रकृतिका बरदान प्राप्त उपहारहरू हुन। रामकोट त्रिपुरेश्वर मन्दिर, रेशको सत्यवति, ओदानडाँडा मन्दिर, विहुँकोट, लेखानीको शिवालय,

लगायतका कोट तथा मठमन्दिरहरू धार्मिक आस्थाका स्तम्भहरू हुन। यहाँका पौराणीक संस्कृतिहरू साँच्चिकै सुन्दर र लोभलाग्दा साँस्कृतिक सम्पत्तिहरू हुन। यानिमाया, सोरठी, झ्याउरे र सालैजो जस्ता मौलिक र पुराना भाकाहरू यहाँका वनपाखामा गुञ्जिने गीत संगीतहरू हुन। भिमादरवार, ओदानडाँडा मन्दिर, बिहुँको तल्लो उपल्लोकोट, १००८ स्वामी परमानन्द गुरुको जन्मस्थान पौवाडाँडामा रहेको राम मन्दिर यहाँको ऐतिहासिक सम्पदाहरू हुन। तंग्राममा रहेको विश्वकै ठूलो नगरा, जिमाक संगीत एवम साँस्कृतिक संग्राहलय र जनजाति साँस्कृतिक संग्राहलय समग्र गाउँपालिकाका परिचयहरू हुन अनि यी सम्पदा नै हाम्रो विकासको सबैभन्दा ठूलो अवसरहरू हुन्। काठेखोला गाउँपालिकाको पर्यटन विकासमा मध्यपहाडी लोकमार्ग एक महत्वपूर्ण अवसर हुन सक्छ। नेपालको मध्यपहाडी लोक मार्गको केही भाग हाम्रो पालिकाको मध्यभागमा परिरहदा यसले पर्यटन प्रवर्द्धनसंगै अन्य विकासका नयाँ सम्भावनाहरू पनि उजागर गरेको छ।

- पछिल्लो समय आम नागरिकहरू बीच निकै लोकप्रिय बन्दै गहिरहेको होमस्टे व्यवसायलाई अझै थप व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न होमस्टे व्यवसायलाई उत्प्रेरित गरिनेछ।
- प्राकृतिक, साँस्कृतिक, कृषि, धार्मिक क्षेत्रमा आधारित काठेखोला गाउँपालिकाको सबै प्रकारका पर्यटनलाई वातावरणमैत्री बनाई पर्यापर्यटनको रूपमा विकास गरिने छ। स्थानीय समुदायमा आधारित पर्यटनलाई बढावा दिई पर्यटनलाई जीविकोपार्जनसंग जोडिने छ। ग्रामिण पर्यटनको रूपमा विकास गर्न होमस्टेहरूलाई थप प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित तवरले सुधार गरिने छ।
- आन्तरिक होमस्टे व्यवसायहरूमा नियमित अनुगमन गरिने छ। प्रदेशको पर्यटन गन्तव्यको रूपमा गाजाको धुरी, हलहले, शिवधुरी, रामकोट र झुलेनी लगायतका स्थानहरू सुचिकृत भएको र थप कार्यक्रमहरू संचालनका लागि सरोकारवाला विच समन्वय गरिनेछ।
- छोटो समयमै चर्चा परिचर्चा बटुल्दै आन्तरिक पर्यटक आर्कषित गर्न सफल प्राकृतिक भ्यूटावरको रूपमा रहेको बेलढुङ्गा क्षेत्रमा प्रसिद्ध सर्वसिद्धिधाम जोड्ने पर्यटन पदमार्ग, साइकलल्यान, बनभोज स्थलहरू लगायतका संरचनाहरू क्रमशः निर्माण गरिनेछ।
- सुन्तला, चिया, कफी र दुग्धजन्य बस्तुहरूको प्रवर्द्धनसंगै पर्यटन विकासका लागि बागलुङ नगरपालिकादेखि पाला, भीमापोखरा, बिहुँ, लेखानी, रेश, सिगाना, भकुन्डे, बलेवा हुदै कालीगण्डकी रोडसंग जोड्ने गाउँपालिकाको तल्लो रिङरोडको रूपमा कृषि तथा पर्यटन सडक निर्माणमा विशेष जोड दिइनेछ।
- मध्यपहाडी लोकमार्ग खहरे, शहिद स्मृति पार्क पाला, भिमपोखराको भिमादरवार, दयरीबस्ती, धम्जाको बेलढुङ्गा, तंग्रामको खोर ताल, वसन्ताप, जिमाक साँस्कृतिक एवम संगीत संग्राहलय, जनजाति साँस्कृतिक संग्राहलय, त्रिपुरेस्वर मन्दिर, बिहुँकोट, रामकोट, घोडावाँडे, भ्यु टावर,

शिवधुरी, लेखानीको हलहले, बौद्ध गुम्वा रेशको ओदानडाँडा मन्दिर र रेशको चिया बगान घुम्ने गरि पर्यापर्यटन रुटको विकास गरि आवश्यक पुर्वाधार निर्माणका लागि पहल गरिनेछ।

- पञ्चकोटदेखि पालाको संसारकोट, थाप्लेको धुरी, बेलढुंगा, झुलेनी, शिवधुरी, घोडावाँधे, हलहले, गाजाको धुरी, चापाखर्क, बौर, भकुण्डे हुदै कालिगण्डकी करिडोर जोड्ने पर्यटकीय सडक, पदमार्ग र साईकलल्याडको लागि विशेष ध्यान पुराईनेछ।
- ससस्त्र द्वन्द्वकालमा ज्यान गुमाएका शहिदहरुको सम्झनामा काठेखोला १ पालामा शहिद स्मृति पार्क निर्माण भईरहेको र त्यसलाई द्वन्द्वकालको अध्ययन केन्द्रका रूपमा विकास गरिनेछ।
- काठेखोला गाउँपालिका, वडा नं. ७ रेशमा रहेको चियाखेतिले उत्पादन समेत दिन सुरु गरिसकिएको अवगत गराउदै यसलाई आयआर्जन र पर्यटन प्रवर्द्धनसंग जोडी उक्तठाउँमा क्षेत्र विस्तार गरि थप चियाखेति विस्तार गरिनेछ। साथै वडा नं. ५ भ्युटावर क्षेत्रमा चिया खेति विस्तार गरिएको चिया खेतिलाई पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनसंग जोड्ने कार्यक्रम अगाड बढाईने छ।
- पछिल्लो समय निकै चर्चा परिचर्चा बटुल्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुको पनि आगमन हुन सुरु गरेको बेलढुंगा क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित गरि पर्यटकहरुको पहिलो रोजाईमा पर्ने गरि त्यसको संरक्षण, सम्बद्धन र प्रवर्द्धनमा जोड दिईने छ।
- नीजि क्षेत्रसंग समन्वय गरि जडिवुटि उत्पादन र प्रशोधन केन्द्र स्थापना तथा संचालनको वातावरण मिलाइनेछ। गाजाको धुरी, शिव धुरी, झुलेनीको धुरी, हलहले क्षेत्रलाई पर्यापर्यटन गन्तव्यका रूपमा विकास गरिनेछ भने वडा नं. ५ विहुकोटको रामकोट, वडा नं. ६ का विहुँकोट मन्दिर क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ।
- स्वदेशी तथा विदेशी लगानी कर्ताहरुलाई लगानीको वातावरण तयार गरि विहुँकोट स्थित थामनेटा, घोडावाँधे, भ्यु टावर क्षेत्रलाई रिसोर्ट, होटल तथा तालिमकेन्द्रको हबको रूपमा विकास गर्न पहल गरिनेछ।
- काठेखोला गाउँपालिका वडा नं ४ तंग्राममा रहेको जिमाक संगीत संग्राहलय र निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको जनजाति संग्राहलयलाई पर्यटन प्रवर्द्धनसंगै सम्बन्धित क्षेत्रको अध्ययन केन्द्रका रूपमा विकास गरिनेछ।

सहकारी -

- सहकारी क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित र पारदर्शि बनाई बढिभन्दा बढि नागरिकहरुलाई सहकारीमा समाहित गर्न विशेष ध्यान पुराईनेछ।
- काठेखोला गाउँपालिकाको नियमन क्षेत्रभिन्न सञ्चालनमा रहेका सबै सहकारी संस्थाहरुको चौमासिक प्रगति समिक्षा तथा पृष्ठपोषण गरिदै आएको जसमा २८ वटा सहकारी संस्थाहरु

सक्रिय अवस्थामा रहेको सभा समक्ष अवगत गराउदछु । सहकारी संस्थाहरूको लागि सहकारी सफ्टवर तथा कोपोमिस तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

- छरिएर रहेको ग्रामीण पुजी एकतृत गर्ने दरिलो माध्यमका रूपमा रहेको सहकारीलाई ग्रामिण अर्थतन्त्रको मेरुदण्डका रूपमा विकास गरिनेछ ।
- सहकारीहरूको माध्यमबाट उत्पादनशिल क्रियाकलापमा संलग्न नागरिकहरूको पूँजी संकलन तथा परिचालन गरी साना तथा स्वरोजगारीका अवसर श्रृजना गरी गरिबी न्यूनिकरण गर्ने योजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नागरिकहरूलाई सहकारी प्रति आकर्षित गर्न सहकारी शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्दै आर्थिक पारदर्शिता कायम गर्न सहकारी लेखा व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिने छ ।
- सहकारी नियमन तथा अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाई नागरिकको वित्तिय सम्पत्तिलाई सुरक्षित गर्न विशेष ध्यान पुराईनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरूको हित र संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

युवा तथा श्रम रोजगार

हाम्रो गाउँपालिकाको सबैभन्दा ठूलो शक्ति र सम्भावना भनेकै युवा जनशक्ति हो । सम्भावना, क्षमता र सपना बोकेको युवा वर्गलाई सही दिशा दिएनौं भने त्यही शक्ति बेरोजगारी र विदेश पलायनको समस्या बन्छ ।

- रोजगार सिप तथा उद्यमशिलताको एकिकृत सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्न रोजगार सेवा केन्द्रलाई रोजगार सीप तथा उद्यमशिलता केन्द्रमा रूपान्तरित गरी प्रभाकारी ढङ्गले सञ्चालन गरिनेछ ।
- रोजगारी सिर्जना, सिप विकास तथा उद्यमशिलता प्रवर्धनको लागी रोजगारदाता, लक्षित वर्ग, तालिम प्रदायक संस्था विच सहाकार्य तथा साझेदारीका क्षेत्र पहिचान गरिनेछ ।
- श्रम संसार सूचना प्रणाली लगायत डिजिटल प्रणालीलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई पालिकाका योजना तथा कार्यक्रममा प्राथमिकता दिई समावेश गरिनेछ ।
- सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी र श्रम शक्तिको सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूको लागि श्रम स्वीकृत र पुनः श्रम स्वीकृतको सेवालार्ई सहजरूपमा प्रदान गरिनेछ ।

- श्रम र सीपले भरिएका युवाहरूलाई स्वदेशमै रोजगारी सिर्जनाको वातावरण निर्माणका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ।
- काठेखोला गाउँपालिकाभिन्न संचालन हुने योजना तथा आयोजनाहरूमा स्थानिय श्रममा आधारित रोजगार सिर्जना हुनेगरि अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
- नागरिकलाई व्यावसायिक सिप विकास, रोजगार प्रवद्रन, उत्पादनशिल रोजगार सिर्जना, उद्यमशिलता प्रवर्द्धन, वैदेशिक रोजगार तथा आप्रवासन लगायतका श्रम तथा रोजगार सम्बन्धि सेवा तथा सुविधा स्थानिय तहबाट एकिकृत रूपमा प्रदान गरिनेछ।
- युवाहरूको लागि गत वर्षदेखि नै सुरुवात गरिएको लामो तथा छोटो अवधिको सीप विकास तालिम यस वर्ष पनि सञ्चालन गरिनेछ। उक्त सीप विकासका तालिमहरू मार्फत सीपयुक्त युवा जनशक्ति तयार गरि रोजगारी, स्वरोजगारी सिर्जना एवम युवाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छ।
- वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गर्दा क्षेत्रलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित बनाउँदै वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त लाभको वृद्धि गरी सामाजिक लागत न्यूनीकरण तर्फ जोड दिईनेछ। उक्त विषयलाई मध्यनजर गर्दै हाल संघ, प्रदेश र यस पालिकाको साझेदारीमा वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी न्यूनतम सेवाहरूलाई संस्थागत रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन गरी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिने छ।
- वैदेशिक रोजगारको समग्र चक्रलाई व्यवस्थापन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने व्यक्तिहरूलाई सही सूचना र जानकारी लिन प्रोत्साहन गरिनेछ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरूको सामाजिक पुनःस्थापना/अन्तरघुलन सहित उद्म व्यवसाय सञ्चालनका लागि विशेष नीति तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- वैदेशिक रोजगारी तथा अन्य कारणले उत्पन्न मानसिक स्वास्थ्यको समस्यालाई न्यूनीकरण मनोसामाजिक परामर्श तथा मानसिक स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- समुदाय तथा विद्यालय स्तरमा मानसिक स्वास्थ्य चेतना तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका व्यक्तिहरूको उद्यमशिलता विकासका लागि तालिम तथा उद्यम विकासमा जोड दिईने छ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्य ज्युहरू

अब म सामाजिक विकास तर्फ हामीले लिएको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

२. सामाजिक विकास

शिक्षा -

शिक्षा केवल पढ्नु र लेख्नु मात्र होइन, मान्छे बनाउने, सोच बदल्ने र गाउँको भविष्य निर्माण गर्ने सबैभन्दा शक्तिशाली औजार हो। गाउँपालिकाले शिक्षालाई लगानीको रूपमा लिएको छ, खर्चको रूपमा होइन। शिक्षा चेतनाको मुहान हो, अन्धकारको ज्योति हो, भविष्यको सहारा हो, अज्ञानताको शत्रु हो, रूपान्तरण र परिवर्तको सारथी हो अनि समग्र विकासको मेरुदण्ड हो। शिक्षा त्यो हो, जहाँ अन्धकारहरू एकक्षण पनि रहन सक्दैनन्, असम्भवहरू यसको शब्दकोषमै भेटिदैनन्, यहाँ त सम्भावना, सुनिश्चितता, समृद्धि र सम्पन्नता मात्रै भेटिन्छन्। आज विश्वमा जे, जति, जे, जसरी प्रगति र परिवर्तनहरू भईरहेका छन् त्यसको मुल श्रेय नै शिक्षालाई जान्छ। शिक्षाकै जगमा आज विश्वमा कल्पना नै गर्न नसकिने युगान्तकारी चमत्कारहरू भएका छन्। शैक्षिक विकासकै कारण विज्ञान र प्रविधिका नयाँ नयाँ आविष्कारले हाम्रा दैनिक जीवनयापन निकै सहज र सरल बन्दै गहिरहेको छ।

शैक्षिक विकास हाम्रो प्राथमिकताको महत्पूर्ण सुचिमा रहेको छ। हामीले हिजो निर्वाचनको बेला नागरिकहरूको विचमा सबै बालबालिकाहरूले गुणस्तरिय शिक्षा पाउनुपर्दछ भन्ने प्रतिवद्धता अनुरूप हालसम्म विनियोजन गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरूमा शिक्षा क्षेत्रलाई अलि बढि नै महत्व दिएर बजेट तथा कार्यक्रमहरू विनियोजन गरिएको छ। काठेखोला गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्थालाई ध्यानमा राखी विभिन्न समयमा विभिन्न विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा अन्य सरोकारवाला एवम शैक्षिक व्यक्तित्वहरूसंग नियमित अन्तरक्रिया तथा छलफल कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै गुणस्तरिय शिक्षा प्रदानमा निकै महत्वका साथ ध्यान पुर्याइएको छ। विभिन्न विद्यालयहरूमा हुने विद्यालय स्तरिय सभा गोष्ठी लगायतका शैक्षिक कार्यक्रमहरूमा गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सामाजिक विकास समितिका संयोजक एवम शिक्षासंग सम्बन्धित व्यक्तिहरू प्रत्यक्ष सहभागि भइ विद्यालयको अवस्था बुझ्ने र राय सल्लाह लिने दिने काममा पनि उत्तिकै ध्यान पुर्याइएको छ। गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण विद्यालयहरूको नियमित अनुगमन गर्ने कार्यलाई पनि निरन्तरता दिइएको छ।

- काठेखोला गाउँपालिकाको शैक्षिक विकासका लागि विगत वर्षदिखि सञ्चालन भइरहेको “काठेखोला वासीको ईच्छा, गुणस्तरिय, व्यवहारिक र प्रविधिमैत्रि शिक्षा” भन्ने नाराका साथ यस क्षेत्रको शिक्षालाई वैज्ञानिक तवरले व्यवस्थापन गरिनेछ। यसका लागि आवश्यक पर्ने भौतिक पूर्वाधारहरू र मानव संशाधन लगायतका शैक्षिक विषयमा विशेष ध्यान दिइने छ।
- नेपालको शिक्षा नीतिलाई पूर्णरूपमा अवलम्बन गर्दै गुणस्तरिय शिक्षालाई विशेष जोड दिईनेछ। सिंगो मानव जातिलाई अन्धकारको युगबाट उज्यालो युगमा पुर्याउने पवित्र माध्यम भनेकै शिक्षा

हो। शिक्षा लिनबाट कुनै पनि नागरिक बञ्चित हुन नपरोस भन्नका खाँतिर काठेखोला गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक विकासका लागि अध्यक्षसंग शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

- अंग्रेजी माध्यमको पढाईलाई अझै थप व्यवस्थित ढंगले सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरि सामुदायिक विद्यालयप्रति आकर्षण बृद्धि गरिनेछ।
- शिक्षा क्षेत्रलाई आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणको सम्वाहकको रूपमा विकास गर्न विशेष ध्यान दिईने छ।
- गाउँपालिकाभित्र अब बन्ने नयाँ संरचनाहरूमा वाल तथा अपाङ्गमैत्री भौतिक संरचना निर्माणमा जोड दिईने छ।
- शिक्षामा सूचना तथा संचार प्रणाली EMIS को प्रयोगमा उच्चतम विकास गरि व्यवसायिक तथा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालनलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिमलाई आम नागरिकको पहुँच सम्म पुर्याउन प्रभावकारी कदम चालिने छ। शिक्षामा समतामुलक अवसरहरू सुनिश्चित गर्दै शिक्षालाई सीपयुक्त, समय सान्दर्भिक र गुणस्तरयुक्त बनाउन प्रभावकारी कदम चालिने छ।
- गाउँपालिकाले निर्माण गरेको शिक्षा प्रोफाइल र शैक्षिक योजनालाई प्रभावकारी ढंगले कार्यन्वयनमा लैजानका लागि सञ्चालन भइरहेको उपाध्यक्षसंग अनुगमन कार्यक्रम लाई अझ थप परिमार्जित गरि यस बर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ।
- प्रधानध्यापकहरूको गाउँपालिका स्तरिय बैठक, शिक्षक विद्यार्थी सिकाई तालिम, क्षमता विकास र अभिभावक सचेतना कार्यक्रम लगाएतका कार्यक्रम सञ्चालनमा पनि उत्तिकै ध्यान दिईनेछ।
- सबै विद्यालयहरूमा सञ्चालनमा रहेको दिवा खाजा कार्यक्रमलाई अझ व्यवस्थित र प्रभावकारी ढंगले सञ्चालनमा ल्याइने छ। यस कार्यक्रमलाई स्वच्छ, सफा, स्वस्थ, ताजा र जंकफुड रहित बनाउनका लागि सबै विद्यालयहरूमा पढ्दै कमाउदै कार्यक्रमको रूपमा सञ्चालन गरिने छ।
- “हाम्रो सवाल, हाम्रै पाठ्यक्रम” भन्ने अभिप्रायका साथ काठेखोलाको चिनारी झल्किने गरि आवश्यकता र वास्तविक जीवनसँग जोड्ने र काम सिकाउने जीवनोपयोगी सीपमा आधारित १ देखि कक्षा ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यपुस्तक छपाई तथा कक्षा ६—८ को स्थानीय पाठ्यपुस्तक लेखन कार्य गरिनेछ।
- विद्यालय शिक्षामा बढ्दो प्रविधिलाई मध्यनजर गर्दै वडा स्तरमा शिक्षण सिकाईमा मोवाईल एप र ए आई को प्रयोग सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गर्नुका साथै विद्यालयहरूमा ढड्डा प्रणालीमा हुने हाँजिरीलाई पूर्णरूपमा विस्थापित गरि ई हाजिरी र अभिलेखिकरणको व्यवस्था मिलाईने छ।

- नियमित रूपमा भईरहेको विद्यार्थी सत्यापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।
- समग्र शैक्षिक प्रणालीमै व्यापक रूपान्तरण ल्याउन शैक्षिक पाठ्यक्रम विकास, पठनपाठनको व्यवस्थापन, अतिरिक्त क्रियाकलाप व्यवस्थापन, शैक्षिक पात्रो व्यवस्थापन, अद्याविधक स्रोत व्यवस्थापन, विद्यालय अविभावक विचको सञ्चार व्यवस्थापन, शिक्षण तथा सिकाइ र दस्तावेजीकरण लगायतका क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको प्रभावकारी उपयोग गरी सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूमा शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई थप प्रभाकारी बनाउदै यसलाई निरन्तरता दिइने छ।
- शिक्षाको पहिलो खुड्किलोको रूपमा रहेको वालविकास केन्द्रलाई वालमैत्रि, छापापामय कक्षाकोठा व्यवस्थापन गर्दै कार्यरत सहजकर्ताहरू र विद्यालय कर्मचारीहरूलाई नेपाल सरकारले तोके वमोजिमको गतवर्ष देखि नै उपलब्ध गराउदै आइएको न्युनतम पारिश्रमिक यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइने छ।
- शैक्षिक गतिविधि र विवरण सहितको शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण गरिनेछ।
- सुत्केरी शिक्षकहरूको विदा अवधिमा हुने पठनपाठनको रिक्ततालाई ध्यानमा राखि पढाई सञ्चालन गर्न सुत्केरी शिक्षकको सोधभर्ना शिक्षक तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम लाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ।
- निशुल्क रूपमा वितरण गरिदै आइएको सेनिटरी प्याड आगामी वर्ष पनि निरन्तरता दिइने छ।
- विद्यालय दिवा खाजामा जंकफुड पूर्णरूपमा निषेध गरिनेछ। स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त दिवा खाजाको स्विकृत मेनुको आधारमा हरेक विद्यालयमा दिवा खाजा व्यवस्थापन गरिनेछ।
- स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजाको लागि आवश्यक खाद्यबस्तुको नियमित आपुर्तिका लागि कृषक, साना किसान समुह वा कृषिमा आधारित सहकारी संस्था र विद्यालय विच समन्वयका लागि सहजिकरण गरिनेछ।
- गाउँपालिका भरिनै एकै किसिमको विहानी प्रार्थना, प्रार्थना धुन र व्यायमको नीति अवलम्बन गरिने छ।
- विद्यार्थीहरूका लागि कला, संगीत र खेल क्षेत्रका प्रतिभाहरूको संरक्षण, संवद्धन र उजागर गर्ने अभिप्रायले गतवर्ष देखि नै सञ्चालन गरिएको –प्रतिभा पहिचान कार्यक्रमलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ। साथै पालिकाभिन्नका उत्कृष्ट विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीहरूलाई सम्मान गरिनेछ।

- नेपाल स्काउट स्थानीय समिति काठेखोलाद्वारा हालसम्म १२ वटा विद्यालयहरूमा स्काउट टुप गठन गरि ३५५ जना स्काउट विद्यार्थी निर्माण गरिएको जानकारी गराउदै यस वर्ष अन्य विद्यालयहरूमा पनि स्काउट गठनमा विशेष ध्यान पुर्याईनेछ। साथै विद्यालय स्तरीय स्काउट एवम विपद अभिमुखिकरण तालिम समेत सञ्चालन गरिनेछ।
- विद्यालयको आवश्यक भौतिक पुर्वाधार निर्माण गर्न संघ, प्रदेश सरकार तथा अन्य संघ संस्थासंग समन्वय गरी सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ।
- घरेलु हिंसा, लागुऔषध दुर्व्यसन, बालविवाह, मानव बेचबिखन जस्ता अपराधको मूल कारण पहिचान तथा निदान गर्न समुदायसँगको साझेदारीमा आवश्यक निगरानी तथा सचेतामूलक कार्यक्रमका लागि पालिका भित्रका प्रहरी चौकीसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ। साथै विद्यालय स्तरमा पुगी प्रहरी सचेतना कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिने छ।
- बालमैत्री स्थानीय पालिका घोषणाको लागि पूर्व तयारी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- मेघा विद्यालयको अवधारणालाई आत्मसाथ गरि कक्षा स्थगन, विद्यालय तह मिलान तथा समायोजन गरिनुका साथै नयाँ आउने विद्यालय शिक्षा ऐन बमोजिम स्थानीय शिक्षा ऐन लाई संघिय शिक्षा ऐन बमोजिम परिमार्जन गरिनुका साथै आवासीय विद्यालय संचालनका लागि नियमावली तथा कार्यविधि निर्माण गरि आवश्यक प्रकृया अगाडी बढाईने छ।

स्वास्थ्य

नागरिकहरूको स्वास्थ्य सेवालार्ई ध्यानमा राखी स्वास्थ्य शाखाको वार्षिक समिक्षा, मासिक समिक्षा, विभिन्न प्रकारका खोप अभियान जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ। सबै वडाका स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई विद्युतिय प्रणालीमा समावेश गरि अनलाईन दर्ता प्रक्रिया सञ्चालनका लागि सफ्टवेयर सहितको कार्यक्रम लागु गरिएको छ। गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूका लागि अण्डा, आयोनुन तथा क्याल्सियम वितरण कार्यलाई यस वर्षपनि निरन्तरता दिइएको छ। विद्यालय स्तरमा रक्तअल्पता जाँच सहित स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि अभिमुखिकरण तथा स्वास्थ्य शिक्षा जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिसकिएको अवगत गराउदछु यस कार्यलाई यस वर्षपनि निरन्तरता दिइनेछ। मृगौला प्रत्यारोपण, मृगौला ट्रान्सप्लान्ट, क्यान्सर र स्पाइनल एन्ज्युरी भएका ६९ जना विरामीहरूलाई औषधी उपचार खर्चका लागि मासिक पाँच हजारका दरले वितरण गरिने कार्यलाई सम्बन्धित विरामीकै खातामा पठाईएको छ। नसर्ने रोगको रोकथाम, उपचार तथा प्रेषण साथै मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी विविध कार्यक्रमहरू समुदाय स्तरमा सञ्चालन गरिएको छ। उक्त कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ। जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्यलाई समुदायस्तरमा परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

काठेखोला गाउँपालिकाका हरेक नागरिकहरूलाई आधारभुत तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न गराउन उचित ध्यान पुराइएको छ। नेपाल सरकारद्वारा निशुल्क रुपमा बितरण गरिने औषधिलाई प्राप्त मात्रामा बितरण गर्न आवश्यक प्रक्रियाहरू अगाडि बढाएका छौं। गर्भवति महिला र शिशुको स्वास्थ्य अवस्थालाई ध्यानमा राखी आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत अण्डा, आयोदिन नुन लगायत पोषणयुक्त खाद्य सामग्री बितरण कार्यलाई प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरिएको छ। हाम्रा हरेक नागरिकहरूको आधारभुत तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा बराबर पहुँच अभिवृद्धि गराउनु हाम्रो पहिलो कर्तव्य हुनेछ जसका लागि “म स्वस्थ, मेरो गाउँ स्वस्थ” अभियान यस वर्ष पनि सञ्चालन गरिने छ। आर्थिक रुपमा अति विपन्न गाउँपालिका वासीहरूको स्वास्थ्य जाँच र उपचारका लागि आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ।

- पोषणमैत्री, बालमैत्री, किशोर किशोरीमैत्री, पुर्ण संस्थागत सुत्केरीयुक्त पालिका निर्माणका लागि आवश्यक कार्यक्रम गरिनेछ।
- “हाम्रो सम्पत्ति र सम्मान, जेष्ठ नागरिक” भन्ने नाराका साथ जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य अवस्थालाई ध्यानमा राखी जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य जाँच कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।
- काठेखोला गाउँपालिकामा सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई अरु ब्यवस्थित गरि बाँकी वार्डहरूमा सुविधा सम्पन्न स्वास्थ्य संस्था निर्माणमा पहल गरिनेछ । साथै निर्माण सम्पन्न नभईसकेका स्वास्थ्य संस्थाका भवनलाई पुर्णता दिइनेछ ।
- सबै नागरिकहरूलाई मृगौला, मुटु, उच्च रक्तचाप, मधुमेह जस्ता रोगको निःशुल्क जाँच र उपचारको प्रबन्ध मिलाइने छ।
- विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूको नियमित स्वास्थ्य परिक्षण र स्वास्थ्य अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत सरसफाई, दिवा खाजा तथा जंकफुड निरुत्साहनका लागि प्रभावकारी अनुगमन सहितको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नवजात शिशु र गर्भवति महिलाहरूको स्वास्थ्यलाई विशेष ध्यानमा राखी पोषण सुधारका लागि सञ्चालन गरिएको आमा सुरक्षा कार्यक्रम यस वर्षपनि सञ्चालनमा ल्याइनेछ । उक्त कार्यक्रम मार्फत अण्डा, आयोदिन नुन लगायतका पोषणयुक्त खाद्य सामग्री बितरणका गर्नुका साथै सुत्केरी महिलालाई कोशेली सहित घरभेट कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिने छ।
- गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूको जटिलता व्यवस्थापनका लागि निशुल्क यातायातको व्यवस्था गरिनेछ ।

- स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई अझै व्यवस्थित गर्न स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै स्वास्थ्य संस्थाहरूको मर्मत सम्भारका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- बर्थिङ्ग सेन्टर र स्वास्थ्य क्लिनिकहरूको सेवालाई थप स्तरोन्नति गर्ने क्रममा प्रयोगशाला सहितको सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम संचालन विशेष जोड दिइने छ ।
- महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूलाई मासिक यातायात खर्चको व्यवस्था गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको दक्षता विकास तालिम उपलब्ध गराई उनीहरूको सेवालाई प्रभावकारी बनाउन जोड दिइने छ । स्वयमसेविकाहरूको बार्षिक तथा अर्धबार्षिक समिक्षा गरि टोलबस्तीको स्वास्थ्य स्थिति जानाकारी लिनुका साथै विगतको समिक्षा र आगामी कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ । साथै उमेरहद पार गरेका महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयसेविकाहरूलाई सम्मानजक विदाईका लागि उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
- महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयमसेविका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी गराउन स्वास्थ्य आमा समुह सुदृढिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- किशोर किशोरीमैत्री स्वास्थ्य संस्था निर्माणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- अहिले पनि बालविवाह गर्ने गरेको पाईएकोले त्यसलाई न्युनिकरण गर्न सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालय स्तरमा लागु औषध, मानसिक स्वास्थ्य र नसर्ने रोगहरूको बारेमा विद्यार्थीहरूलाई सुसुचित गर्ने साथै रक्तअल्पता पहिचान र सरसफाइको बारेमा जागरण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- प्रयोगशाला सेवालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्दै विस्तार गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध हुने निःशुल्क औषधी तथा सामग्रीहरूको कमि हुन नदिन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा पाइने जडिबुटी परिचयात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरि नागरिकहरूलाई हाम्रा बनजंगलहरूमा पाईने जडिबुटिको बारेमा सुसुचित गरिनेछ ।
- आयुर्वेद औषधालयको आफ्नै जग्गामा भवन निर्माण गरि आफ्नै भवनबाट आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- पर्याप्त मात्रामा आयुर्वेद औषधी खरिद गरि सेवा प्रदान गरिनेछ । साथै धौलागिरी आयुर्वेदिक अस्पतालको समन्वयमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गरिने छ ।
- सुविधा सम्पन्न कक्ष व्यवस्थापन गरि स्वेदन वास्प मेसिन सञ्चालनमा ल्याइने छ ।

- आर्युवेदिक विधिको औषधोपचारका वारेमा जनस्तरमा सचेतना लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- योग शिविर, प्रशिक्षण, आर्युवेद स्वास्थ्य शिविरको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न उचित जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

हाम्रो देश प्रचुर प्राकृतिक श्रोत भएको देश हो। जलश्रोतमा हाम्रो देश सम्पन्न राष्ट्रहरुको सूचीमा पर्दछ। यद्यपि त्यसको उचित व्यवस्थापन गर्न नसक्दा खानेपानीको समस्या अहिले पनि विकारालको स्थितिमा छ। पानीको मुहानहरु विस्तारै सुक्दै गहिरहेका छन्। भएका पानीका श्रोतहरु पनि व्यवस्थित नहुदा खानेपानीको व्यवस्थापनमा निकै चुनौति थपिएको छ। मानव जिवनको मुख्य आधार खानेपानीको श्रोतहरु वर्षेनी घट्दै गहिरहेका अवस्थालार्ई हामीले वेवास्ता गर्यौं भने भोलि महासंकट उत्पन्न हुनेछ। श्रोतको सिमितता, बढ्दो जनसंख्या र विकास निर्माणका क्रममा डोजर भ्याकुरको प्रयोगले हाम्रा पानीका श्रोतहरु विस्तारै सुक्दै गएका हुन। नागरिकहरुलार्ई स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्थापन गर्नु र पानीका श्रोत तथा मुहानहरु सुक्न नदिनु हामी सबैको कर्तव्य हो। दिगो विकास लक्ष्यले समेत सन २०३० सम्ममा सबै नागरिकहरुलाई स्वच्छ खानेपानीको प्रवन्ध मिलाउने भनेर लक्ष्य राखेको छ। स्वच्छ र सफा खानेपानी पिउन पाउने अधिकार हरेक नागरिकहरुको नैसर्गिक अधिकार हो। नेपाल यसको पक्ष राष्ट्र भएकाले यसको प्रवन्धका लागि स्थानिय सरकार प्रतिवद्ध रहेको छ।

- काठेखोलाबासी नागरिकहरुलार्ई स्वच्छ र सफा खानेपानीको व्यवस्था गर्न गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानीको मुलहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको जानाकारी गराउदै गाउँपालिकाभित्रका नागरिकहरुलार्ई स्वच्छ र खानेपानीको प्रवन्ध मिलाइनेछ।
- पानीको श्रोत नभएका बस्तीहरुमा जमिन मुनीबाट पानी निकाल्ने प्रविधिको प्रयोग गरि नागरिकहरुलार्ई स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था मिलाइनेछ । वडा नं.५ बिहुँकोट केही टोलबस्तीहरुमा खानेपानीको निकै समस्या रहेको र डिप प्रविधिको प्रयोग गरि यसै वर्ष प्रदेश सरकारको समन्वयमा खानेपानीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- खानेपानीको स्वच्छता र सरफाईका लागि वडा तथा टोल स्तरमा रहेका खानेपानी उपभोक्ता समितिलाइ अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- सञ्चालनमा रहेका खानेपानी योजनाहरुको पानी परिक्षण तथा सुद्धिडिकरण गरिने छ ।
- खानेपानीको मुल दर्ता गर्ने कार्यलार्ई विशेष प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिने छ ।
- स—साना पानीको मुल संरक्षणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

कला, संस्कृति तथा खेलकुद

कुनैपनि राष्ट्रको आफ्नो मौलिक पहिचान त्यस राष्ट्रको भाषा, कला, साहित्य र संस्कृतिहरू हुन। भाषा, कला, साहित्य र संस्कृतिहरू पहिचान मात्र नभएर सिंगो देशको परिचयहरू हुन, चिनारी हुन अनि गौरव, महिमा, शान र राष्ट्रलाई चिन्ने आधार स्तम्भहरू हुन। भाषा, कला, साहित्य र संस्कृतिमा हाम्रो देश नेपालले विश्व मानचित्रमा आफुलाई एउटा छुट्टै फरक र पृथक पहिचानमा उभ्याउन सफल भएको छ। कला, साहित्यले एउटा सभ्यता र युगमा पारेको प्रभाव अर्को सभ्यता र युगसम्म सधैं वाँचिरहन सक्छ। सभ्य र विकसित समाज निर्माणमा भौतिक विकासको जति महत्व छ, खेलकुद, कला, साहित्य संगीत र सांस्कृतिक पक्षको पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण भूमिका रहदै आएको छ। खेलकुद राष्ट्रको गौरव अनि परिचय हो, कला समाजको गहना हो, संगीत उसको परिचय हो भने संस्कृति समाजको पहिचान हो। खेलकुद क्षेत्र देशको प्रतिष्ठासँग जोडिएको क्षेत्र पनि हो। खेलकुदले राष्ट्रको गौरव, शान, मान र पहिचान स्थापित गर्नसक्छ। स्वस्थ, सभ्य र अनुशासित नागरिक र समाजको निर्माण गर्न खेलकुद क्षेत्रलाई पहिलो आधारस्तम्भको रूपमा लिईन्छ। राष्ट्रको प्रतिष्ठा र पहिचान झल्काउन खेलकुद क्षेत्रको निकै नै महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ। साहश र सिर्जनशिलताले भरिपूर्ण युवाहरूलाई खेलकुद क्षेत्रमा समाहित गरि स्वस्थ, सभ्य र अनुशासित नागरिक बनाउदै उनीहरूलाई राजनैतिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र सामाजिक रूपान्तरणको बाटोमा अभिप्रेरित गर्नु हामी सबैको कर्तव्य हुन आउछ। खेलकुदको माध्यमबाट अन्तर पालिका, अन्तर जिल्ला, अन्तर प्रदेश र अन्तर देशीय सम्बन्ध जोडिने मात्र होइन समग्र देशको गौरव बढाउने हुदा यसको विकासमा हामी सबै गम्भिर बन्नु पर्दछ। खेलकुद क्षेत्रको विकासले सामाजिक एकता, भातृत्व, सामिप्यता र समृद्धिको आधारशिला तयार पार्ने हुदा यसको विकास र विस्तारमा हामी सबैको ध्यान पुग्नु जरुरी देखिन्छ। कला, साहित्य, संगीत र खेलकुदको माध्यमबाट शारिरिक, मानसिक, बौद्धिक, संवेगात्मक र नैतिकवान मानव संसाधनको विकास गरि अनुशासित र मर्यादित समाजको निर्माण गर्दै शिक्षित, सक्षम, समुन्नत, विकसित र आत्मनिर्भर सहितको समृद्ध काठेखोला निर्माण गर्ने अभियान अन्तरगत हामीले निरन्तर खेलकुद र कला, संगीतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेका छौं। चालु आ.व.मा काठेखोला गाउँपालिका स्तरीय सातौं राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सम्पन्न गरी ८९ जना खेलाडीहरू जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगितामा सहभागी भई काठेखोला गाउँपालिकाका खेलाडी -विद्यार्थी) हरुले करातेमा ३ स्वर्ण, १ रजत र ४ काँस्य गरी जम्मा ८ पदक, एथ्लेटिक्स तर्फ १ स्वर्ण, १ रजत ३ काँस्य गरी जम्मा ५ पदक, टेकाण्डो तर्फ १ रजत र भलिबल खेल तर्फ १ रजत गरी जम्मा ४ स्वर्ण, ४ रजत, ७ कास्य गरी जम्मा १५ पदक प्राप्त गर्न सफल भएको थिए। विजेता विद्यार्थीहरूलाई हार्दिक बधाई अर्पण गर्दै सहभागी अन्य विद्यार्थीहरूमा अझै प्रगति, सफलता र खेल जीवनको निरन्तरताको कामना गर्दछु। त्यसैगरी काठेखोला गाउँपालिकामा

पहिलो पटक गण्डकी प्रदेश स्तरीय १६ औं राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता अन्तगरत गण्डकी प्रदेश स्तरीय कराते प्रतियोगिता अत्यन्तै व्यवस्थित, भव्य र सान्दार रूपमा सम्पन्न गर्न सफल भएको सभासमक्ष जानकारी गराउदछु । प्रतियोगिता सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नुहुने कला, संस्कृति तथा खेलकुद विकास समितिका सम्पूर्ण पदाधिकारी एवम सदस्यहरु र सम्पूर्ण व्यक्तित्वहरुमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

काठेखोलाको खेलकुद क्षेत्रलाई अझै थप प्रवर्द्धन गर्दै खेलकुद मैदान निर्माण, खेल सामाग्रीहरुको ब्यवस्थापन र खेलकुद एवम सांगितिक कार्यक्रमहरुलाई आर्थिक सहयोग जस्ता कार्यहरु गरि खेलाडीहरु प्रति थप हौशला र उत्प्रेरणा जगाउदै आएका छौं । स्थानीय स्तरमा सञ्चालनमा रहेको खेलकुद, साहित्यिक एवम सांस्कृतिक संघ, संस्था एवम क्लवहरुलाई बैधानिकता एवम कानुनी मान्यता प्रदान गर्न संस्था दर्ता कार्यविधि बनाई लागु गरिएको छ । विभिन्न वार्डहरुमा सञ्चालनमा रहेका दर्ता एवम गाउँपालिकामा सुचिक्रित भएका क्लव एवम संघ संस्थाहरुले विभिन्न चाडपर्वहरुको अवसरमा आयोजना गर्ने मेला, उत्सव एवम खेलकुद कार्यक्रमहरुमा खेलकुद सामाग्री तथा आर्थिक सहयोग गरिदै आइएको छ ।

- हरेक बर्ष सञ्चालन हुने विद्यार्थी लक्षित राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता यस बर्ष पनि थप व्यवस्थित र प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरिने छ । साथै गाउँपालिकाबाट छनौट भएका खेलाडीहरुलाई जिल्ला स्तरीय प्रतियोगितामा सहभागी गराईने छ ।
- यस बर्ष काठेखोला गाउँपालिका भित्रका भलिबल खेलाडीहरुलाई लक्षित गरी वडा स्तरीय भलिबल प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ ।
- काठेखोला गाउँपालिकाको खेलकुद विकासमा भएका पछिल्ला गतिविधिहरुले गाउँपालिकाको खेलकुद क्षेत्रमा नयाँ आशा र सुन्दर सम्भावनाहरु पलाएको छ । प्रतिभाहरुको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धनका लागि काठेखोला गाउँपालिका स्तरीय कला संस्कृति तथा खेलकुद विकास समितिलाई अझै क्रियाशिल बनाई प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरिने छ ।
- खेलाडी उत्पादन, संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि जिल्ला खेलकुद विकास समिति, बागलुङसंग सहकार्य गरि विभिन्न खेलकुद विधाहरुमा तालिम तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- काठेखोला गाउँपालिका भित्रका विभिन्न विधाका उत्कृष्ट खेलाडी एवम साहित्य, कला, संगीत र संस्कृतिको क्षेत्रमा विशेष योगदान पुर्याउनुहुने विभिन्न प्रतिभाहरुलाई सम्मान एवम् प्रोहोत्साहन गरिनेछ ।
- हाम्रो गाउँपालिकामा बिस्तारै लोप हुदै गइरहेको यानीमाया, सालैजो, सोरठी, भ्मयाउरे लगायतका पुराना मौलिक भाकाहरु, लोक नृत्य र लोक बाजाहरुको संरक्षण र उजागर गर्ने

कार्यमा विशेष जोड दिईने छ । सोरठी जस्ता पुराना एवम मौलिक संस्कृतिलाइ संरक्षण तथा संवद्र्धनमा विशेष पहल गरिनेछ । साथै यस बर्ष काठेखोला गाउँपालिकाको पहिचान दिने गाउँपालिकाको गीत र मौलिक संस्कृतिको रूपमा स्थापित सोरठी गीतको संस्थागत गर्न पहल गरिनेछ ।

- गाउँपालिका भित्रका सबै धर्म, क्षेत्र र जातिहरूको धार्मिक एवम पौराणिक सांस्कृतिक धरोहरहरूको संरक्षण गरि त्यस्ता धार्मिक एवम सांस्कृतिक धरोहरहरूलाई सुन्दर र रमणीय स्थल बनाई पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न जोड दिईनेछ ।
- काठेखोला गाउँपालिका भित्र आयोजना हुने मेला, पर्व, महोत्सवहरूमा सोरठी, झ्याउरे, भजन, लगायतका विविध जातीय भेषभुषा, मौलिक संस्कृति झल्किने पञ्चेबाजा, सोरठी लगायतका सांस्कृतिक झाँकीहरू प्रदर्शन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रको विभिन्न वार्डहरूमा खेल क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माण गर्न विशेष जोड दिइनेछ ।
- खेल तथा कला संगीतका प्रतिभा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा जोड दिईनेछ । विषयगत खेलहरूमा विजेता हुने खेलाडीहरूलाई हौसल्ला र प्रोत्साहनका लागि सम्मान तथा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- स्थानीय स्तरमा रहेका खेलकुद तथा कला, साहित्य र संस्कृति संग सम्बन्धित क्लब, संघ, संस्था, सांस्कृतिक परिवार लगायतका संस्थाहरू दर्ता तथा सुचिकृत हुने व्यवस्था व्यवस्था गरिएको छ, दर्ता, सुचिकृत तथा नविकरण गर्ने कार्यलाई यसबर्ष कदाईका साथ कार्यन्वयन गरिनेछ ।
- सबै खेल विधाहरूलाई प्राथमिकतामा राखी वडा स्तरका मैदान निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गराउदै खेलकुद प्रतियोगिताहरू संचालनमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।

सामाजिक समावेशिकरण

हाम्रो पुरानो मानसिकता भौतिक पूर्वाधार मात्र विकास हो भन्ने सोचलाई विस्थापित गरि नागरिकहरूलाई शसक्तिकरण गर्दै सक्षम, सवल र आत्मनिर्भरयुक्त नागरिक बनाउने हाम्रो अभियानले निकै सार्थकता पाएको मैले महसुस गरेको छु । विभिन्न क्षेत्रबाट पछाडी परेका र पारीएका क्षेत्र, बर्ग, जाति र समुदायलाई राज्य र विकासको मुल प्रवाहमा समाहित गर्ने उद्देश्यका साथ सामाजिक समावेशीकरणका कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइएको छ । महिला, दलित, जनजाति र आर्थिक रूपमा विपन्न नागरिकहरूका विद्यार्थीहरूलाई अध्ययनमा केही सहयोग पुगोस भन्ने हेतुले तिन बर्ष सम्मका लागि धौलागिरि प्राविधिक शिक्षालय मुस्ताङ लेतेमा काठेखोला गाउँपालिकाको पूर्ण छात्रवृत्तिमा अध्ययन गराईएको र हाल वहाँहरू काठमाण्डौ र पोखराका विभिन्न होटलहरूमा ओजेटी गरिरहेका छन् । त्यसैगरी भिमसेन मा.वि.मा

प्राविधिक धार अध्ययन गर्ने सोही बर्गका विद्यार्थीहरूलाई गाउँपालिकाकै छात्रवृत्तिमा अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ यस कार्यक्रमलाई यस बर्ष पनि निरन्तरता दिइने छ । भने आर्थिक रूपमा विपन्न बर्गका नागरिकहरू र युवा बर्गलाई लक्षित गरि विभिन्न प्रकारका सीपमुलक तालिमहरू सञ्चालनमा पनि उत्तिकै जोड दिइएको छ । राज्य र विकासको मुल प्रवाहिकरणवाट पछाडि परेका र पारीएका बर्ग एवम समुदायहरूलाई मुल प्रवाहमा समाहित गर्नु हाम्रो दायित्व हो । नेपाल सरकारले लागू गरेको लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको नीतिलाई हामीले पुर्ण रूपमा अवलम्बन गरिनेछ ।

- महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, अल्पसंख्यक, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका र अपांगता भएका ब्यक्ति तथा बर्गलाई राज्य र विकासको मुल प्रवाहमा समाहित गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ । सामाजिक र आर्थिक अवसरहरूमा समान सहभागिता सुनिश्चित गरि लैङ्गीक मुल प्रवाहिकरण र शसक्तिकरण गर्ने अभिप्रायले हरेक लक्षितबर्गको लागि यस बर्ष “समावेशी बर्गका लागि शसक्तिकरण अभियान—२०८३” सञ्चालन गरिनेछ । यस अभियानले लैङ्गिक र जातिय समानता मार्फत मर्यादित, न्यायपूर्ण सुरक्षित र सभ्य समाजको विकास हुने लक्ष्य लिएको छु ।
- सामाजिक विभेद र गरिवी र विपन्नताको अभावमा जिवन बिताइरहेका दलित समुदायहरूको स्वास्थ्य अवस्थालाई ध्यानमा राखी काठेखोला गाउँपालिका भित्रका सम्पुर्ण दलित समुदायका नागरिकहरूलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमा गर्ने गरि गत बर्षदेखि नै सञ्चालनमा ल्याइएको “अध्यक्षसंग दलित नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम” संघिय सरकारको परिपत्र र निर्देशनका कारण यस चालु आ.व.मा लागु गर्न सकिएन यसप्रति म अत्यन्तै दुखित छु, यसबाट पर्न गएको असुविधाप्रति म सम्पुर्ण दलित समुदायप्रति क्षमाप्रार्थी छु ।
- यस आ.व.मा शसक्तिकरण कार्यक्रमसंगै उनिहरूको आर्थिक विकासमा टेवा पुग्ने खालका क्षमता विकास तथा सिपमुलक र आय आर्जनका कार्यक्रममा पनि उत्तिकै जोड दिईनेछ । लक्षित समुदायहरूको सिप, क्षमता विकासका लागि विगतदेखि नै सञ्चालनमा आएको अध्यक्षसंग सीप विकास कार्यक्रम संग जोडी परम्परागत पेशा सुधार तथा आय आर्जन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यस बर्ष हरेक वडामा पुगी जातीय विभेद विरुद्ध शसक्तिकरण गर्ने अभिप्रायले वडा स्तरीय अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै पालिका स्तरीय दलित शसक्तिकरण कार्यक्रम गरी दलित समुदायका व्यक्तित्वहरूलाई विशेष सम्मान गरिनेछ ।
- यस क्षेत्रका दलित, महिला, जनजाति, अपांगता भएका व्यक्तिहरू तथा काठेखोला गाउँपालिकाका सबै जाति समुदाय लिंगको प्रतिनिधित्व गर्दै सशक्तिकरण र क्षमता विकास गराउदै मुल प्रवाहिकरणमा ल्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ । अझैपनि सामाजिक विभेदको रूपमा रहेको

जातिय छुवाछुत प्रथालाई जरैदेखि उन्मुलन गर्न विभिन्न सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याइने छ ।

- परम्परागत सीप तथा पेशालाई आधुनिकिकरण र व्यवसायीकरणको वातावरण मिलाइनेछ । जेष्ठ नागरिकहरुमा रहेको ज्ञान सीपलाई अन्तर पुस्ता सीप हस्तान्तरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- आर्थिक रूपमा विपन्न दलित समुदायहरुको शैक्षिक विकासमा जोड दिदै विद्यार्थीहरुका लागि शैक्षिक प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- दलित समुदायहरुको आय आर्जनमा बढ्दि गर्न आयआर्जन तथा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट सहित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिलाहरुमा उद्यमशिलताको विकास गरि सीप विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै गाउँपालिका भित्रका किशोरीहरुका लागि सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सचेतना कार्यक्रमको रूपमा लैंगिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानलाई सबै वडाहरुमा पुगी विविध कार्यक्रमका साथ मनाईने छ । साथै अन्तराष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस लाई पनि व्यापक महिलाहरुको सहभागीतामा उत्साहका साथ मनाईने छ । साथै महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धी र बेइंजिड घोषणपत्रमा भएका व्यवस्था अनुरूपका कार्यक्रमहरुलाई उच्च प्रथामिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
- अध्यक्षसंग सिप विकास कार्यक्रम अन्तरगत महिलाहरुका लागि सीप विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- किशोर किशोरीहरुका लागि बृहत तथा यौनिकता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- हामीले उत्पादन गरेका महिला उद्यमीहरु र स्थानीय महिला समन्वय समितिका सदस्यहरुका लागि अध्ययन अवलोकन भ्रमण गरी उद्यमीहरुलाई थप प्रोत्साहन र हौसला प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँसभाका महिला सदस्य एवम स्थानीय महिला समन्वय समितिका सदस्यहरुका लागि लै.स.सा.स.सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- काठेखोला गाउँपालिकामा समान कामको समान ज्यालाको नीति लागु भएको र यसलाई ब्यवहारिक रूपमा कार्यन्वयनमा ल्याउन जोड दिइने छ ।
- जनजाति समुदायको परम्परागत सीपमा आधारित व्यवसाय प्रवर्द्धन र सीप विकास तालिम लाई मागको आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- आदीवासी जनजाति बस्तुगत विवरण तयार भएको र यसलाई अध्यावधिक गरिनेछ ।
- जनजाति समुदायका भाषा, कला, संस्कृति संरक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- जनजातिहरूको पम्परागत पेशा, व्यवसायको संरक्षण एवम प्रवर्द्धन गर्दै उद्यमी बनाउने उद्देश्यका साथ आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
- अपांगता भएका व्यक्तिहरूको सवालमा सरोकारवालाहरू माझ उनिहरूको हक अधिकार सम्बन्धि अभिमुखीकरण गरि क र ख बर्गका अपांगता परिचय पत्र भएका व्यक्तिहरूको घरघरमा पुगी बास्तविक अवस्था बुझी समस्यालाई समाधान गर्न विशेष पहल गरिने छ ।
- ग र घ बर्गका अपांगता परिचयपत्र भएका व्यक्तिहरूको आर्थिक एवम सामाजिक शसक्तिकरणका लागि जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- क र ख बर्गका अपांगता भएका व्यक्तिहरूको अवस्था अनुगमन गरिनुका साथै विश्व अपांगता दिवस विशेष कार्यक्रमका साथ मनाइनेछ ।
- ग र घ बर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको जिविकोपार्जन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको गुनासो सुन्न सहज होस भन्ने अभिप्रायले यस वर्ष दोभाषे कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारको वि.सं.२०८७ सम्म बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा गर्ने लक्षलाई आत्मसाथ गर्दै बालश्रम शोषण, बाल यौन दुरव्यवहार, बालविवाह र दुव्र्यसनी न्युनिकरणका लागि सचेतनामुलक कार्यक्रमहरूलाई विशेष प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइने छ । साथै वडा स्तरीय बाल अधिकार समिति गठन, तथा वडा स्तरीय बाल क्लव गठन गरि बालविवाह, दुरव्यवहार एवम दुरव्र्यशनी अन्त्यका लागि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- बाल अधिकार सम्बन्धि महासन्धि १९८९ लाई आत्मसाथ विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- बाल प्रतिभा प्रस्फुटनका लागि बालबालिकाहरूका लागि विभिन्न प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- काठेखोला गाउँपालिकाभित्रका सम्पूर्ण जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य जाँच, परिक्षण एवम जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनुका साथै जेष्ठ नागरिकहरूको मनोबल उच्च राख्नका लागि जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिने छ । साथै जेष्ठ नागरिकहरूको अन्तरपुस्ता सीप हस्तान्तरण कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिने छ ।

उपस्थित गाउसभा सदस्य ज्युहरू,

अव म पुर्वाधार विकास तर्फ नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

हरेक विकासको पहिलो आधारशिला नै पुर्वाधार हो। विकास सम्बन्धि अवधारणामा भौतिक पुर्वाधारलाई निकै महत्वका साथ हेरिन्छ। पुर्वाधार विनाको विकास असम्भव छ। यातायातलाई समृद्धि

प्राप्तिको खुड्किलो भनेर पनि भनिन्छ। अझ हाम्रो ग्रामिण परिवेश र हाम्रा नागरिकहरूको वुझाइमा भौतिक पूर्वाधारलाई नै विकास भनेर वुझिएको पाइन्छ। त्यसैले त बिगतका थुप्रै आवधिक योजनाहरूले पनि सडक यातायातलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै आएका छन्। बिगतका वर्षहरूमा हामीले पनि सडक योजना निर्माण कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइ आयोजना सञ्चालन गर्दै आएका छौं।

३. भौतिक पूर्वाधार विकास

सडक पूर्वाधार

- संघीय सरकार समपुरक अनुदान अन्तरगत यस आ.व.मा वडा नं.—४ तंग्राम स्थित ढोलकाटे चोक देखि तंग्राम वडा कार्यालय भवन, साल्लेस हुदै धम्जा देउराली ताराखोला जोड्ने मोटरबाटो र बा.न.पा.देखि भीमापोखरा मुलथाना, धम्जा सायकोट तंग्राम, बिहुँ देउराली, लेखानी रेश हुदै भकुण्डे जोड्ने सडक स्तरोन्नति गरिनेछ । त्यसैगरि संघीय सरकार समपुरक अनुदान अन्तगत नै संघीय सरकार विशेष अनुदान अन्तरगत रेश आधारभुत अस्पताल निर्माणका लागि बजेट तथा कार्यक्रमले निरन्तरता पाएको जानकारी गराउँदै यसवर्ष काम सम्पन्न भई सेवा सञ्चालन हुने सभा समक्ष अवगत गराउदछु ।
- गण्डकी प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान कार्यक्रम अन्तगत कुमाले देखि धारचोक हुदै वडा नं. २ को वडा कार्यालय जोड्ने सडक स्तरोन्नति गरिनेछ ।
- गण्डकी प्रदेश सरकारको सहयोगमा यस गाउँपालिकाको वडा नं. १ स्थित सिलिखेत चनौटे दोविल्लाघाट मोटरेवल बेलिब्रिज पुल निर्माण गरिनेछ ।
- काठेखोला गाउँपालिकालाई व्यवस्थित सडक सञ्जालको रूपमा विकास गर्दै दिगो विकास लक्ष प्राप्त गर्ने अभिप्रायले काठेखोला गाउँपालिकाको सडक गुरुयोजना निर्माण भएको जानकारी गराउँदै आगामी दिनमा यसको प्रभाकारी कार्यन्वयनको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- काठेखोला गाउँपालिकाको नौलो र फरक अभ्यासको रूपमा विगत वर्षदेखि नै सञ्चालनमा ल्याईएको वडा कार्यालयसंगको साझेदारीतामा वडा कार्यालयले संकलन गरेको राजस्व रकम बराबरको साझेदारीतामा वडा स्तरीय गौरवको आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।
- ढलानजन्य सडक पूर्वाधारहरूको प्रभावकारी मुल्याङ्कनका लागि आवश्यक औजार उपकरणहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र सञ्चालन हुने विभिन्न योजना तथा आयोजनाहरूको डि.पि.आर.तयार गरि कार्यन्वयन गरिनेछ ।

- सडक निर्माण गर्दा पर्यावरणिय दृष्टिकोणलाई मध्यनजर गरि वातारणमैत्री सडक संरचना निर्माण गर्न पहल गरिनेछ । साथै यस वर्षपनि ५० प्रतिशत पुर्वाधार संरचनाको निर्माण कार्य गर्ने नीती अवलम्बन गरिने छ ।

सिंचाई

- संघिय सरकार विशेष अनुदान मार्फत डांग्रेखोला, डोठेपाटा, पिडालना सिंचाई योजनाको साथै धाउखोला बगर सिंचाई योजना सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- यस गाउँपालिका भित्रका खेतियोग्य जमिनमा कृषि उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि साना तथा मझौला सिंचाइहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रको सिंचाई सम्भाव्यता अध्ययन गर्दै परम्परागत रूपमा सञ्चालित कुलोहरूलाई मर्मत संहार गर्दै आधुनिकिकरण गरी नयाँ सरचनामा रूपान्तरण गर्न पहल गरिनेछ ।
- यस पालिकाभित्र ठुला तथा मझौला सिंचाई आयोजनाहरू सम्पन्न गरि खेतियोग्य जमिनमा सिंचाई गर्न नसकिने अवस्थालाई मध्य नजर गर्दै साना सिंचाई कार्यक्रमहरू मार्फत ती जमिनहरूमा सिंचाईको व्यवस्था मिलाई उत्पादनमा बृद्धि गरिने छ ।

भवन तथा शहरी विकास

सुशासन र नागरिकहरूको सेवा प्रवाहमा निकै महत्व राख्ने गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको जग्गा व्यवस्थापन गर्ने कार्य टुङ्गिएको छ । लामो समय, झन्झटिलो प्रक्रियाहरूसंग जुध्दै पालिकाको आफ्मनै नाममा जग्गा ल्याउन सफल भएका छौं । जग्गा व्यवस्थापनमा नीतिगत र प्रक्रियागत क्षेत्रबाट सहयोग पुऱ्याउनुहुने जनप्रतिनिधि, स्थानीय राजनैतिक दल, कर्मचारी, सरोकारवाला व्यक्तित्वहरू, जग्गा उपलब्ध गराउनुहुने जग्गादाता एवम पहल गर्ने सम्पूर्ण व्यक्तिहरू र काठेखोलाबासी सम्पूर्ण नागरिकहरूमा हार्दिक आभार एवम धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । यसै वर्ष जग राखेर काठेखोला गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यको शुभारम्भ गरिने छ ।

- गाउँपालिकाभित्र निर्माण हुने घरहरूको लगत राख्ने व्यवस्था मिलाउदै कच्चि घर निर्माण पुर्व दर्ता गर्ने र पक्कि घरहरूका लागि नक्सा पास गरेर मात्र संरचना बनाउने नीतिलाई आगामी आर्थिक वर्षदेखि कडाईका साथ थालनी गरिनेछ ।
- पुष्पलाल मध्यपहाडी लोकमार्ग अन्तरगत पर्ने यस गाउँपालिकाको वडा नं. १, २, ५ र ६ को सम्भावित बस्तीहरूलाई नीजि क्षेत्र र स्थानिय समुदायहरूसंगको सहकार्यमा नमुना सुरक्षित आवास संगै ग्रामिण शहरको रूपमा विकास एवम विस्तार गरिनुका साथै सडक मापदण्डको समेत समयानुकुल व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।

- काठेखोला गाउँपालिका भित्र अब बन्ने संरचनाहरूलाई व्यवस्थित गर्न व्यक्तिगत आवासहरूको व्यवस्थापनका लागि पक्की घर बनाउदा अनिवार्य नक्सापास गर्ने, अन्य कुनै घर टहरा निर्माण गर्दा गाउँपालिकाको स्विकृति लिने र हाल कायम रहेका घरहरूको अभिलेखिकरणका लागि सुचिकरण गर्ने नीतिलाई कडाईपूर्वक लागु गरिनेछ ।

उर्जा

- काठेखोला गाउँपालिका भित्र मुख्य सडकहरूमा सडक बत्तिको जडान गरि यस वर्षदिखि उज्यालो काठेखोला कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । विद्युत प्रशारण लाइन तथा शाखा लाइनहरूको सुदृढिकरणमा जोड दिईनेछ ।
- गाउँपालिकाका केही घरहरूमा गोबरग्यास जडान र इन्डक्सन तथा विद्युतिय चुलोको प्रयोग हुदै आएको जानकारी गराउदै यस पालिकामा हुने ग्यासको आपूर्तिमा नियन्त्रण गर्दै लगिनेछ । त्यसका लागि काठेखोला गाउँपालिकामा इण्डक्सन चुलो, गोबर ग्यास तथा वायो ग्यास लगायतमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सञ्चालित बर्थिड सेन्टरहरूमा सौर्य उर्जा प्रविधि जडान गरि प्रसुति सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याइने छ ।
- बैकल्पिक उर्जा उयोगमा प्रोत्साहन तथा धुवामुक्त घर व्यवस्थापनका लागि प्रोत्साहन स्वरुप अनुदान प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

सञ्चार

विभिन्न सामाजिक सञ्जालहरूबाट फैलिन सक्ने मिथ्या र भ्रामक सुचनाले नागरिकहरूलाई अन्यायलता सिर्जना गर्न सक्छ त्यस तर्फ सचेत हुदै विश्वसनीयता र तथ्यपूर्ण समाचार अहिलेको आवश्यकता हो । काठेखोला गाउँपालिका जहिले पनि प्रेस स्वतन्त्रताको पक्षमा छ । स्वतन्त्र प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता लोकतन्त्रको आधारस्तम्भ हो । समृद्ध र विकसित समाज निर्माणका लागि स्थानीय सरकार, जनप्रतिनिधि र पत्रकारहरूको विचमा सहकार्य र सुमधुर सम्बन्ध हुन आवश्यक छ । नागरिकहरूको सुचनाको हकको अधिकार, सुशासन र नागरिकमैत्री सेवा प्रवाहमा काठेखोला गाउँपालिको सदा प्रतिवद्ध छ ।

- काठेखोला गाउँपालिकाको हरेक सुचना र गतिविधिहरूलाई आम नागरिकहरूको विचमा पुऱ्याउन विशेष जोड दिईनेछ ।
- काठेखोला गाउँपालिकाको विकास, परिवर्तन र समृद्धिका लागि हुने र भए गरेका गाउँपालिकाको सुचना, कार्यक्रम तथा हरेक गतिविधिहरूलाई आम नागरिकहरूको विचमा पुराउने अभिप्रायले

विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरि गाउँपालिकाको गतिविधिहरूलाई सार्वजनिक गर्ने, आम नागरिकहरूलाई सुसूचित गर्ने जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

समाज तथा मानव जिवनमा आईपर्ने विभिन्न प्रकारका विपदजन्य प्रकोप लगायत विपद व्यवस्थापनलाई सहजीकरण गर्न विपद व्यवस्थापन कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्दै विपद व्यवस्थापन कार्यविधीको आधारमा सामान्य भएपनि राहत उपलब्ध गराउदै आएको जानकारी गराउदै विपद प्रतिकार्य योजना समेत निर्माण गरि विपद व्यवस्थापनलाई अझ थप व्यवस्थित बनाउन सफल भएका छौ ।

- “जहाँ विपद त्यहाँ काठेखोला”को अवधारणाका साथ स्थापना भएको गाउँपालिका स्तरीय विपद व्यवस्थापन कोष सञ्चालनलाई यस वर्ष थप व्यवस्थित गरि प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरिनेछ ।
- भुकम्प, पहिरो, चत्याड, आगलागी जस्ता विपदजन्य प्रकोपबाट बच्न र न्युनिकरणका लागि नागरिकहरूमा सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- विपद व्यवस्थापनका लागि खोज उद्धार टोली, दुर्त प्रतिकार्य टोली, दुर्त लेखाजोखा टोली गठन गरि उनीहरूलाई तालिम तथा प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाईने छ । साथै स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा रहने गरी थप खोज उद्धार सामाग्रीहरूको व्यवस्था गरिनेछ । विपद व्यवस्थापन, खोज उद्धार कार्यलाई व्यवस्थित गर्न स्काउट शिक्षकहरूलाई परिचालन गरिनेछ ।
- वर्षायाममा हुने बाढी पहिरोले सडकमा पहिरो जाने र सडक नै अवरुद्ध हुने भएकोले गाउँपालिकामा रहेको सवारी साधन लगायतका साधनहरूलाई तयारी अवस्थामा राखिने छ ।
- विभिन्न प्रकारका विपदलाई नजिकबाट बुझ्न र यसबाट सुरक्षित बनाउन समुदाय स्तरमा विपदको अभ्यास नमुनाहरू प्रदर्शन गरिने छ ।
- वातावरण संरक्षण, सरसफाई तथा जलवायु परिवर्तन लगायतका विषयमा जनस्तरमा चेतना अभिवृद्धि गरि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- यस क्षेत्रमा रहेका पानीका मुहान संरक्षण, जलाधार संरक्षण, जलाशययुक्त पर्यटन पूर्वाधार निर्माण गरि जलचरहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम अन्तरगत पहिरो नियन्त्रणका लागि आवश्यक ग्याविन जालीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- खोला, खालसा, खाली प्रतिजग्गा तथा सार्वजनिक स्थलमा भएको अतिक्रमणलाई हटाई त्यस्ता स्थानहरूलाई सार्वजनिक प्रयोगमा ल्याइनेछ ।

- समुदाय स्तरमा वन क्षेत्रलाई अत्याधिक रूपमा उपयोगमा ल्याउनका लागि वनजन्य विरुवारहरू वितरण गरिनेछ ।

५. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

स्थानीय तह नागरिकहरूको सबैभन्दा नजिकको सरकार हो त्यसैले संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह बलियो भयो भने मात्रै समृद्ध गाउँपालिका बन्दछ । स्थानीय सरकारले के गरिरहेको छ ? हरेक नागरिकहरूले जान्न पाउने नागरिकहरूको अधिकार हो भने नागरिकहरूलाई सुचनाको पहुँचमा ल्याउने हाम्रो दायित्व हो ।

- गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवालाई थप प्रविधिमैत्री बनाउन गण्डकी प्रदेश सरकारसंगको साझेदारीतामा डिजिटल काठेखोला परियोजना यसैबर्षदेखि लागु हुने गरि “हाम्रो चाह, डिजिटल सेवा प्रवाह” भन्ने नाराका साथ सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- सुचनाको हक - समृद्धि र सुशासनको पहिलो खुड्किलो भन्ने उद्घोषका साथ हरेक सुचना एवम गतिविधिहरूलाई गाउँपालिकाको वेबसाइट र फेसबुक पेजमा राख्ने, हरेक वडाहरूमा नागरिक वडापत्र राख्ने, स्थानीय सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशन/प्रशारण गर्ने, गुनासो पेटिका राख्ने र गाउँपालिकाको प्रवक्ता र सुचना अधिकारीको कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्ने जस्ता कार्यहरूलाई यस बर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको जानकारी गराउने उद्देश्यले प्रत्येक चौमासिकमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको आयोजना गरि नागरिकहरूका गुनासा तथा प्रश्नहरूको समाधान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह एवम कार्य सम्पादनलाई छिटोछरितो, प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र गुणस्तरीय बनाउन सूचना तथा प्रविधिको अधिकतम उपयोग गरि नागरिकहरू खुसी हुनेगरि सेवा प्रवाहमा जोड दिइने छ ।
- काठेखोला गाउँपालिकालाई डिजिटल गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्नेगरि काम भएको र यसलाई पूर्णता दिन विशेष ध्यान पुराइने छ । पालिका भित्रका शाखा, वडा कार्यलय, मातहतका कार्यालयहरूलाई काम कार्यमा प्रभावकारी ढंगले कार्यसम्पादनका लागि भौतिक संरचना, मानविय संसाधन र संचालन क्षमताको विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आर्थिक गतिविधि तथा सुशासनका लागि सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति, लेखा समिति र सुशासन समितिलाई थप क्रियाशिल बनाइनेछ ।

- अनलाइन प्रविधिमा व्यक्तिगत घटना दर्ता, राजश्व संकलन, योजना व्यवस्थापन, लेखा प्रणाली सफ्टवेयरको माध्यमबाट गरिदै आएकोमा त्यसलाई निरन्तरता दिदै डिजिटल साक्षरता अभियान समेत सञ्चालन गरिनेछ । साथै गाउँपालिको डिजिटल प्रोफाइल अध्यावधिक गरिनेछ ।
- यस पालिकाका समग्र गतिविधिमा नागरिकहरुको चासो र गुनासो सुन्न र सम्बोधन गर्नका लागि अन्तर संवाद तथा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई यस बर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ ।
- वित्तिय अनुशासन र शुसासनमा प्रतिवद्ध भै हाम्रो यो कार्यअवधिलाई जनताहरुले अनुभुत गर्ने गरि शुसासन युक्त पालिकाका रुपमा विकास गरिनेछ ।
- आगामी बर्ष आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, कार्यविधिहरु निर्माण भएको अवगत गराउदै ऐन नियमावली र कार्यविधिहरुको समायुक्तुल शंसोधन गरिदै लैजाने र आवश्यक पर्ने अन्य ऐन, नियमावली र कार्यविधिहरु निर्माण गरि कार्यन्वयन गरिनेछ ।
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परिक्षणवाट औल्याइएका बेरुजु फछ्यौँटलाई प्राथामिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ ।
- जनप्रतिनिधि, कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विभिन्न प्रकारका तालिमहरु सञ्चालन गरिने छ । त्यसैगरि कानुनी अभिमुखिकरण, अन्तरसम्वाद कार्यक्रम, सुचना प्रविधि र वडा सचिवहरुको लागि कर सम्बन्धि तालिम समेत सञ्चालन गरिने छ ।
- योजना उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी एवम सदस्यहरुका लागि योजना सञ्चालन सहजीकरण तालिम सञ्चालन गरि क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ । साथै यस बर्ष पनि योजना सम्झौता एवम फरफारकका लागि सहजीकरण पुस्तिका, अनुसुची फारमहरु प्रकाशन समेत गरि उपभोक्ताहरुाई सहजता प्रदान गरिने छ ।
- हाम्रा नागरिकहरुको सन्तुष्टिको सर्वेक्षण गरि प्राप्त सुझावको आधारमा क्रमश सेवा प्रवाहको मानकहरुलाई सुधार गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका कार्यालयहरुमा सी.सी.क्यामेरा जडान तथा विद्युतिय हाँजिरको ब्यवस्था गरिनेछ । साथै काठेखोला गाउँपालिकाको खहरे, अछेत्ते, विहुँ पोखरा र भ्युटावर क्षेत्रमा समेत सि.सी.क्यामेरा जडान गरीने छ ।
- यस पालिकाभित्रका मुल तथा शाखा सडकहरु सडक सुचना बोर्ड विस्तारका लागि विभिन्न संघ संस्थाहरु समेतको सहभागीतामा पालिकाभर विस्तार गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र ३,८४८ जना सामाजिक सुरक्षाका लाभग्राहीहरु रहेकोमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रक्रिया हालसम्म बैङ्किङ प्रणाली र विद्युतिय रकम रुपान्तरण पद्धति भैत् प्रणाली मार्फत वितरण गरिएको छ । राष्ट्रिय परिचयपत्रसंग बायोमेटिक रुजु भएका लाभग्राहीहरुलाई

मात्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै सामाजिक सुरक्षा र पञ्जिकरण सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- यस पालिकाको राजश्वलाई व्यवस्थापन गर्न करमा नियन्त्रण, करको दायरामा वृद्धिको नीति लिइनेछ । राजश्व संकलन तथा परिचालनका सन्दर्भमा नियमित बजार अनुगमन गरिनेछ ।
- न्याय सम्पादन सम्बन्धी अन्तरपालिका न्यायीक समितिहरूको असल अनुभव आदान प्रदान गरी बागलुङ जिल्लाको न्याय सम्पादनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने अभिप्रायले मिति २०८३ बैसाख ९ र १० गते काठेखोला गाउँपालिकाको मनोरम पर्यटकीय स्थल बेलढुंगामा बागलुङ जिल्ला स्तरीय तेश्रो न्यायीक सम्मेलन अत्यन्तै व्यवस्थित रूपमा भव्य एवम सान्दार रूपमा सम्पन्न भएको सभा समक्ष अवगत गराउदै सम्मेलन सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।
- न्यायमा नागरिकको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न वडा स्तरमा मेलमिलापकर्ता उत्पादन तथा क्षमता विकास गरिनेछ । “न्याय गाउँ—घरमा” अभियानमार्फत घुम्ती न्यायिक तथा परामर्श शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालय तथा समुदाय स्तरमा कानुनी साक्षरता र जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- न्यायिक समिति पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि, निर्णय लेखन तथा अभिलेख व्यवस्थापन सुदृढ गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने न्यायीक निरूपण कार्यलाई चुस्त दुरुस्त बनाउदै मेलमिलापको माध्यमबाट विवादको टुंगो लगाउने कार्यलाई मुर्तरूप दिन मेलमिलापकर्ताहरूको पुर्नताजगी तथा आधारभुत तालिम सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- उजुरी तथा निर्णय व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित बनाउन डिजिटल अभिलेख प्रणाली -ऋःक्) सञ्चालन गरिनेछ । साथै, न्यायिक समिति सचिवालयको व्यवस्थापन सुधार गरी मेलमिलाप तथा वैकल्पिक विवाद समाधान प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- यस आ.व.मा काठेखोला गाउँपालिका न्यायीक समितिमा गत बर्ष अल्या भई आएका ४ र यस चालु आवमा १६ वटा गरि जम्मा २० वटा मुद्दाहरू दर्ता भएको र ६ वटा मुद्दाहरू वडा मेलमिलाप केन्द्रबाट र ५ वटा न्यायीक समितिबाट गरि जम्मा ११ वटा मुद्दाहरू मेलमिलाप मार्फत न्याय निरूपण गरिएको र ४ वटा सम्बन्धित निकायमा पठाईएको बाँकी न्याय सम्पादनको प्रक्रियामा रहेको व्यवहोरा जानाकारी गराउदछु ।

अन्तमा यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा कार्यमा विशेष योगदान पुर्याउनुहुने यस गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, विषयगत समितिका संयोजक ज्युहरु, वडा अध्यक्ष एवम

कार्यपालिका सदस्य, वडा सदस्य ज्युहरु एवम् सम्पूर्ण कर्मचारी ज्युहरुप्रति हार्दिक धन्यवाद एवम् आभार व्यक्त गर्दछु। अमूल्य सुझाव प्रदान गर्नुहुने स्थानीय राजनैतिक दल, अनुभव एवम् सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नुहुने यस गाउँपालिकाका निवर्तमान जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारी ज्युहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर—सरकारी संघ, संस्थाहरु, नागरिक समाज, पत्रकार मित्रहरु र आम नागरिकहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु। ओठमा मुस्कान र मनमा खुसी भर्ने गुणस्तरीय सेवा र शुसासन प्रवाह गर्दै यस गाउँपालिकाको विकास, परिवर्तन र समृद्धिमा सधै सक्रिय र क्रियाशिल रहदै सिर्जनात्मक एवं रचनात्मक ढंगले काम गर्ने प्रतिबद्धता समेत जाहेर गर्दछु। काठेखोला गाउँपालिकाको विकास, परिवर्तन र समृद्धिको यात्रामा यहाँहरुसंगै संगसंगै सहयात्रा गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै यस यस आ.व.मा विनियोजन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न सम्पूर्ण काठेखोलाबासी नागरिकहरुमा हार्दिक अपिल गर्दछु। काठेखोला गाउँपालिकाको आ.व.०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम माथी रचनात्मक राय, सल्लाह, सुझावको भारी अपेक्षा गर्दछु। “कृषि, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधार, समृद्ध काठेखोला निर्माणको आधार” भन्ने मुल उद्देश्यलाई आत्मसाथ गर्दै समृद्ध पालिका निर्माण गर्नका लागि यहाँहरुको सक्रिय सहभागिता र सहकार्यका लागि सबैमा हार्दिक अपिल गर्दै यस कार्यमा राजनैतिक दल, जनप्रतिनिधी, शिक्षक, कर्मचारी, संचारकर्मीहरु र आम नागरिकहरुलाई काठेखोला गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र यस पछि आउने बजेट तथा कार्यक्रमका साथै विकास योजना २०८३/०८४ को सफल, सार्थक र उत्साहजनक कार्यान्वयनको लागि सबैको सक्रिय सहयोग एवं भूमिकाको अपेक्षा गर्दै यहाँहरु सम्पूर्णमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। धन्यवाद।

१० असार २०८३

राजु थापा

अध्यक्ष